

วารี ปัญจะผลินกุล (2543,บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการเข้าถึง (Access) บริการการฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ โดยศึกษาจากกลุ่มคนพิการที่ได้รับการจดทะเบียนคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูคนพิการ พ.ศ. 2534 จำนวน 150 ราย ผลการศึกษาพบว่าความรู้ของคนพิการเกี่ยวกับแนวคิด หลักการ และการกำหนดสิทธิประโยชน์ของคนพิการ พบว่าสำหรับความรู้ด้านสิทธิของคนพิการ ด้านสิทธิการเข้าถึงและด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ คนพิการมีความรู้ความเข้าใจในระดับสูง แต่มีความรู้ความเสมอภาคเท่าเทียมกันในระดับปานกลาง ภาพรวมของระดับความรู้อยู่ในระดับสูง

ทัศนะของคนพิการต่อการเข้าถึงบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการแพทย์ การศึกษา อาชีพ สังคม และปัญหาของการใช้บริการดังกล่าว ผลการศึกษาพบว่าคนพิการมีการเข้าถึงบริการฟื้นฟูสมรรถภาพและปัญหาการใช้บริการทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่ภาพรวมของการเข้าถึงบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องของการได้รับบริการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้ง 4 ด้าน กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจและได้รับบริการทั้ง 4 ด้านอย่างครบถ้วน

ทัศนะต่อตนเองภายหลังได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพแล้ว พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีทัศนะทางบวกต่อตนเองภายหลังได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพแล้วในระดับสูง คือ ความรู้สึกภาคภูมิใจเมื่อได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพ ความสามารถมีอาชีพและรายได้ที่พอเลี้ยงตนเอง ความรู้สึกว่าตนเองไม่เป็นภาระครอบครัว ความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือผู้อื่นและสังคม และการแนะนำให้คนพิการอื่นๆได้เข้าถึงบริการต่างๆ เช่นเดียวกับตน

ข้อเสนอแนะของผู้ศึกษาควรจะมุ่งเน้นในทุกด้าน กล่าวคือ ด้านกฎหมายและนโยบาย ควรมีการประเมินผลการประกาศใช้พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 และควรมีการสนับสนุนให้มีการประชาสัมพันธ์ในปฏิญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการไทยให้สังคมทั่วไปทราบในวงกว้าง และควรสนับสนุนในเรื่องของการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการให้มากขึ้น ด้านบริหาร หน่วยงานหลักที่มีหน้าที่และบทบาทในการจัดบริการให้คนพิการจำเป็นต้องตระหนักและให้ความสำคัญด้านการแนะนำปรึกษาในการใช้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพทั้ง 4 แนวทาง เพื่อประโยชน์ต่อการส่งต่อการส่งต่อคนพิการไปรับบริการในหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมและควรมีการประชาสัมพันธ์เรื่องการจดทะเบียนคนพิการตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 ควรมีการลดขั้นตอนในการให้บริการเพื่อส่งเสริมให้คนพิการเข้าถึงบริการได้ง่ายขึ้น

วิจิตร แก้วเครือวัลย์ (2544,บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพ : ศึกษากรณีคนพิการทางร่างกายศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ โดยศึกษาจากผู้พิการด้านร่างกายในศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการ 8 แห่ง จำนวน 392 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ศักยภาพของคนพิการด้านต่างๆ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีศักยภาพสูงในระดับสูง 4 ด้าน คือ การทำหน้าที่ในฐานะพลเมืองและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม การรู้จักและป้องกันสิทธิของตนเอง การเป็นผู้ให้คำแนะนำ และการเข้าร่วมกลุ่มและเครือข่าย

2. ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการ พบว่าศักยภาพด้านต่างๆ มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง 4 ด้าน คือ การพึ่งพาตนเองกับการช่วยเหลือครอบครัว การเป็นผู้ให้คำแนะนำกับการเข้าร่วมกลุ่มเครือข่าย การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมกับการเข้าร่วมกลุ่มและเครือข่าย การทำหน้าที่ในฐานะพลเมืองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมกับการเป็นผู้ให้คำแนะนำ ส่วนลักษณะความพิการอัมพาตท่อนล่างมีศักยภาพน้อยกว่าความพิการด้านอื่น และความพิการขา 1 ข้างมีศักยภาพมากกว่าความพิการด้านอื่นๆ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมาก มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการประกอบอาชีพ การรู้จักและป้องกันสิทธิของตนเอง การทำหน้าที่ในฐานะพลเมืองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม และการเป็นผู้ให้คำแนะนำ ระยะเวลาความพิการมานาน มีผลต่อศักยภาพด้านการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การช่วยเหลือครอบครัว และการประกอบอาชีพ การเชื่ออำนาจในตนเอง มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการรู้จักปกป้องสิทธิของตนเอง การทำหน้าที่ในฐานะพลเมืองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม การเป็นผู้ให้คำแนะนำสุขภาพจิต มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการ โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีปัญหาสุขภาพจิต มีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การสนับสนุนทางสังคมจากองค์กรภายในและภายนอก มีผลต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการช่วยเหลือครอบครัว การเข้าร่วมกิจกรรมทางสังคม การรู้จักปกป้องสิทธิของตนเอง การทำหน้าที่ในฐานะพลเมืองและบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม การเป็นผู้ให้คำแนะนำ และการเข้าร่วมกลุ่มและเครือข่าย

จากผลการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ระดับนโยบาย

1. รัฐควรส่งเสริมให้คนพิการมีโอกาสและแสดงบทบาททางสังคมเท่าเทียมกับบุคคลทั่วไป
2. รัฐควรส่งเสริมสวัสดิการด้านต่างๆ รวมทั้งบริการสาธารณะให้แก่คนพิการอย่างทั่วถึง
3. รัฐควรเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัวและองค์กรเครือข่ายของคนพิการ

ระดับปฏิบัติการ

1. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรส่งเสริมให้คนพิการแสดงศักยภาพตนเองอย่างมีคุณค่า
2. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรมีหลักสูตรเตรียมความพร้อมแก่คนพิการก่อนฝึกอาชีพ
3. ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการควรรณรงค์ให้คนพิการในชุมชนได้มีโอกาสเข้าถึงบริการของรัฐ

ระดับวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยศักยภาพการพึ่งพาตนเองของคนพิการและครอบครัวในชุมชน
2. ควรมีการศึกษาคุนภาพชีวิตของคนพิการที่ผ่านการฝึกอาชีพจากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพ
3. ควรมีการศึกษาศักยภาพของคนพิการด้านอื่นๆ เช่น คนพิการทางสติปัญญา

วริยาภรณ์ พรนพดล (2544,บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน ของคณะกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบล ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลไม่เคยได้เข้าร่วมการฝึกอบรม ทำให้มีผลต่อการศึกษาความรู้เรื่องแนวคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน ส่วนในเรื่องการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน คณะกรรมการบริหารส่วนตำบลเคยดำเนินการลักษณะการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน ได้แก่ การค้นหาและคัดกรองคนพิการ ความต้องการการฟื้นฟู

ผู้สมรรถภาพคนพิการ ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในด้านกลยุทธ์การปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ได้แก่ ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน และการประเมินผล ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนในเรื่องความต้องการปัจจัยเสริมในการจัดบริการความช่วยเหลือคนพิการในชุมชนพบว่า การดำเนินกิจกรรมต่อแนวคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน ให้ประสบผลสำเร็จประกอบด้วย การมีส่วนร่วมของชุมชน การใช้ทรัพยากรชุมชน การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในชุมชนพบว่า มีระดับความต้องการอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนการศึกษาค้นคว้าสัมพันธภาพพบว่า ระดับการศึกษาของคณะกรรมการบริหารองค์การส่วนตำบล มีผลต่อความรู้แนวคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชนที่แตกต่างกัน และทำให้มีลักษณะการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชนที่แตกต่างกันไปด้วย นอกจากนี้ยังมีผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรมจะมีความแตกต่างกันในระดับการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพโดยชุมชนดีกว่าผู้ที่ไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรม

ชีวาพร คุ่มจอหอ (2544,บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง "กลยุทธ์การใช้ TQM เพื่อพัฒนากระบวนการฝึกอาชีพของคนพิการ ของกรมประชาสงเคราะห์ กรณีศึกษา : ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง" โดยศึกษาจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการฝึกอาชีพ จำนวน 14 คน และผู้รับการฝึกอาชีพ จำนวน 10 คน ผลการศึกษาพบว่า การนำแนวคิด TQM มาใช้ในการพัฒนากระบวนการฝึกอาชีพของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ มีความเป็นไปได้ในบางกระบวนการที่เป็นภารกิจโดยตรงของศูนย์ ได้แก่ ขั้นตอนการฟื้นฟูสมรรถภาพ การจัดบริการด้านต่างๆ ให้แก่ผู้รับการฝึกอาชีพ การจัดทำและปรับปรุงหลักสูตรการสอน วิธีการฝึกอาชีพ และการประเมินผล โดยใช้เทคนิค QCC ในการปฏิบัติงาน การสอบถามความต้องการ ความพึงพอใจของผู้รับการฝึกอาชีพ นำไปสู่เครื่องมือในการประเมินสภาพปัญหา รวมถึง เทคนิคในการตัดตอนการให้บริการแก่หน่วยงานภายนอก เช่น การส่งผู้รับการฝึกอาชีพที่ขาดความพร้อมทางด้านร่างกาย เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพทางการแพทย์ในโรงพยาบาล การประสานงานให้สำนักงานจัดหางานเข้ามาวางแผนและเตรียมความพร้อมในการจัดหางานให้แก่ผู้รับการฝึกอาชีพตั้งแต่ในระยะต้นของการฝึกอาชีพ ซึ่งการดำเนินการต่างๆ จำเป็นต้องได้รับการยอมรับและการมีส่วนร่วมจากบุคลากรทุกระดับขององค์การในการเอาใจใส่ผู้รับการฝึกอาชีพ และการพัฒนาการบริการ การบริหารกระบวนการปฏิบัติงาน ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องใช้องค์ความรู้ความสามารถในการเสริมแรงจูงใจ ใ้ภาวะผู้นำ และการติดต่อสื่อสาร การสั่งการ การรับฟังความคิดเห็นและการประสานงานในแนวนอน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือของทั้งสามฝ่าย คือ ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับการฝึกอาชีพ

8.6 งานวิจัยเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์การพึ่งตนเองของคนพิการ

สุกัญญา วิบูลย์พานิช (2536,บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องอัตมโนทัศน์และการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของคนพิการ พบว่า

1.คนพิการมีความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองโดยส่วนรวมดี จะมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจที่ดีด้วย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาจากข้อมูลเชิงคุณภาพด้วย กล่าวคือ เมื่อมีคนพิการยอมรับสภาพร่างกายและสุขภาพของตน มีอารมณ์และจิตใจที่ดี มีความพึงพอใจในตนเองและชีวิต รู้สึกว่าตนมีความสำคัญ มีคุณค่าและศักดิ์ศรี มีความรู้ความสามารถ ยังเป็นบุคคลที่มีประโยชน์และมีความหมายต่อครอบครัวและสังคม ทำให้เกิดแรงจูงใจ

มีกำลังใจ กำลังกายที่เข้มแข็ง มั่นใจในตนเอง พยายามดูแลตนเอง ช่วยเหลือตนเอง ทำให้สามารถเผชิญปัญหาอุปสรรคต่างๆ ในชีวิตสำเร็จ รวมทั้งมีความสนใจที่จะพัฒนาความรู้ ความสามารถ ทักษะต่างๆ อันจะนำไปสู่การพึ่งตนเองได้ต่อไป

2. คนพิการที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคม โดยส่วนร่วมจะมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจที่ดีด้วย กล่าวคือ ถ้าได้รับการสนับสนุนในด้านข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำ กำลังใจจากบุคคลต่างๆ จะทำให้คนพิการทราบแนวทางในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพร่างกาย ทราบแนวทางในการประกอบอาชีพ มีกำลังใจ มีความมั่นใจ ไม่รู้สึกโดดเดี่ยวหรือถูกทอดทิ้ง กล้าที่จะต่อสู้หรือเผชิญกับปัญหาอุปสรรคต่างๆ การยอมรับและการเป็นส่วนหนึ่งของสังคมทำให้คนพิการรู้สึกว่ามีคุณค่าต่อครอบครัวและสังคม การได้รับความช่วยเหลือด้านวัสดุสิ่งของซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นในการดำรงชีพ เช่น เงิน อาหาร ที่อยู่ เสื้อผ้า ในขณะที่คนพิการยังไม่สามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้ เป็นการให้โอกาสแก่คนพิการที่จะยืนหยัดต่อสู้ต่อไปได้

นอกจากนี้ยังพบว่า อายุ มีความสัมพันธ์เป็นไปทางด้านบวกกับการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของคนพิการ โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากจะมีการพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อย ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์เป็นไปทางด้านบวกกับการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของคนพิการคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาสูงจะมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาต่ำ และระยะเวลาที่พิการ มีความสัมพันธ์เป็นไปทางด้านบวกกับการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของคนพิการ คือ กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาพิการสูงจะมีการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาพิการต่ำ

จิตรา ศิริสมบุญรัตน์ (2537, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการ โดยศึกษาถึงความสำคัญของการฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการแพทย์ ด้านการศึกษา ด้านอาชีพและด้านสังคม จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นคนพิการจำนวน 137 คน ผลการศึกษาพบว่า การฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมโนภาพแห่งตนของคนพิการโดยมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการในแต่ละด้านดังนี้

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการด้านพฤติกรรมทางสังคม ได้แก่ การฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการด้านการแพทย์และด้านอาชีพ
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการด้านความสัมพันธ์ในการฝึกอาชีพ ได้แก่ การฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการด้านการแพทย์
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการในด้านรูปร่างลักษณะและคุณลักษณะ ได้แก่ การฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการด้านอาชีพ และด้านสังคม
4. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการด้านความวิตกกังวล ได้แก่ การฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการด้านอาชีพ
5. ไม่มีปัจจัยใดที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการด้านความเป็นคนน่านิยม
6. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการด้านความสุขและความพอใจ ได้แก่ การฟื้นฟูสมรรถภาพความพิการด้านการแพทย์

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า สาขาวิชาชีพ สภาพความพิการและระดับการศึกษา เป็นปัจจัยร่วมที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการ คือ สาขาวิชาชีพมีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการด้านพฤติกรรมสังคม ด้านรูปร่างลักษณะและคุณลักษณะ ด้านความวิตกกังวล สภาพความพิการ มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการด้านพฤติกรรมทางสังคม และความสัมฤทธิ์ผลในการฝึกอาชีพ และระดับการศึกษา มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการด้านความวิตกกังวล

กนกวรรณ อังกะสิทธิ์ (2540,บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมสุขภาพความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของคนพิการ จากคนพิการที่ได้รับอุบัติเหตุจำนวน 112 คน จากศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการหายาฝน มูลนิธิสิริวัฒนาเชสเชียร์ สถาบันแมคเคนเพื่อการฟื้นฟูสมรรถภาพและคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า พฤติกรรมสุขภาพของคนพิการอยู่ในระดับค่อนข้างดี และความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเองของคนพิการอยู่ในระดับค่อนข้างดี พฤติกรรมสุขภาพของคนพิการ มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง โดยคนพิการที่มีความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเอง ก็จะมีพฤติกรรมที่ดีด้วย สามารถแสดงบทบาทของตนเองต่อครอบครัว ชุมชน สังคม รวมทั้งมีความรู้สึกที่ดี เกิดแรงจูงใจสามารถเผชิญปัญหาอุปสรรคต่างๆ ได้

เกษร พันธุ (2543) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพึ่งตนเองของคนพิการ” ศึกษาจากผู้พิการที่กู้ยืมเงินจากกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ จำนวน 184 คน ผลการศึกษาพบว่าการพึ่งตนเองของคนพิการ มีการพึ่งตนเองทั้งในด้านจิตใจและเศรษฐกิจอยู่ในระดับมาก ส่วนการพึ่งตนเองในด้านสังคมอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งตนเองของคนพิการ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล อันได้แก่ อาชีพ ที่อยู่อาศัย ประเภทความพิการและระยะเวลาที่พิการ มีความสัมพันธ์ต่อการพึ่งตนเองของคนพิการ นอกจากนี้ปัจจัยด้านบทบาทหน้าที่ของครอบครัว ปัจจัยด้านการสนับสนุนทางสังคม และปัจจัยด้านกองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการต่างมีความสัมพันธ์ต่อการพึ่งตนเอง ผู้ศึกษาได้เสนอข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งนี้ว่าควรมีการส่งเสริมบทบาทของครอบครัวและชุมชนให้เข้มแข็ง พร้อมทั้งมีส่วนร่วมในการดูแลฟื้นฟูคนพิการทั้งด้านการแพทย์ การศึกษา อาชีพและสังคม รวมทั้งส่งเสริมองค์กรคนพิการให้มีบทบาทในการช่วยเหลือคนพิการด้านตนเองมากขึ้น โดยภาครัฐจะต้องเร่งประชาสัมพันธ์ให้สังคมตระหนัก รับรู้ และให้โอกาสแก่คนพิการให้สามารถมีส่วนร่วมในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับคนปกติ เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้ในที่สุด

จากการทบทวนงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดบริการและสวัสดิการสำหรับคนพิการมีมากมายหลายรูปแบบ แต่การทำงานเพื่อคนพิการนั้นยังมีไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร ที่เห็นได้ชัดเจนคือ ถึงแม้จะมีการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ และมีการฝึกอาชีพต่างๆ ให้แต่ก็ไม่สามารถหางานทำได้เนื่องจากการไม่มีการเตรียมการรองรับในจุดนี้ที่เพียงพอและสถานประกอบการหลายแห่งก็ยังไม่ค่อยเปิดโอกาสให้คนพิการเข้าทำงาน ดังนั้นเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นจึงควรมีการประสานงานในหลายๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็น กรมแรงงาน กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งในการประสานงานร่วมกันจะทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายในการจัดบริการและสวัสดิการเพื่อคนพิการที่ครอบคลุมมากขึ้น

นอกจากนี้ควรมีการเตรียมมาตรการเพื่อรองรับกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับคนพิการ เช่น การสร้างโอกาสในการทำงาน การประชาสัมพันธ์เรื่องกฎหมายเกี่ยวกับคนพิการ การจัดหาหน่วยงานรองรับกับคนพิการที่ได้รับการฝึกอาชีพ การจัดสภาพแวดล้อมที่และเครื่องอำนวยความสะดวกแก่คนพิการ ซึ่งมาตรการเหล่านี้จะช่วยสนับสนุนให้คนพิการสามารถอยู่ในสังคม สิ่งแวดล้อมโดยปกติสุข และมีโอกาสทำประโยชน์ให้แก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

บทที่ 3

ผลการศึกษา

ผลการศึกษา

ที่มาของปัญหา

สงครามไม่เคยนำสิ่งดี ๆ มาให้ใคร กระทั่งผู้แพ้หรือแม้แต่ผู้ชนะ เหตุผลที่จะมาสนับสนุนคำพูดนี้มีให้เห็นมากมายตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน ความเสียหายที่เกิดขึ้นทั้งกับสภาพบ้านเรือน ทรัพยากร และกับเหยื่อสงครามที่เป็นเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง ซึ่งทุกครั้งที่ทำสงครามจะมีการนำอาวุธที่ทันสมัยต่าง ๆ ออกมาใช้เพื่อทำลายล้างฝ่ายตรงข้าม อาวุธดังกล่าวก็รวมถึง “ทุ่นระเบิด” ที่ยังคงเป็นอาวุธที่นิยมใช้ในการต่อสู้ตลอดมา

โดยหลักการสู้รบทางภาคพื้นดิน มักจะประกอบด้วยการรบด้วยวิธีการรุก การรบด้วยวิธีการตั้งรับ และแบบสุดท้าย คือ การรบด้วยวิธีการร่นถอย โดยทุกประเภทจะใช้ทุ่นระเบิดในการรบเพื่อใช้ทำลายกองกำลังฝ่ายตรงข้ามให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด พร้อมกันนั้นทุ่นระเบิดยังเป็นเครื่องมือที่กีดขวางการเคลื่อนที่ของกองกำลังที่ทำการรบด้วยวิธีการรุกให้เคลื่อนที่ช้าลง มักจะเป็นการวางดักฝ่ายตรงข้ามและการวางเพื่อป้องกันตัว ซึ่งมักจะวาง ณ บริเวณขอบหน้าที่ตั้งของฐานที่มั่นของแต่ละฝ่าย

ดังนั้นทุ่นระเบิดจึงเป็นอาวุธชนิดหนึ่งที่เกิดขึ้นเพื่อใช้ในการรบ โดยใช้ผสมผสานกับระบบอาวุธอื่น ๆ เช่น ปืนใหญ่ เครื่องยิงลูกระเบิด (ปืน ค.) จรวด ลูกระเบิดที่ถูกทิ้งจากเครื่องบินทิ้งระเบิด ทุ่นระเบิดจึงถูกสร้างขึ้นมามากเพื่อนำไปใช้ทำสงครามเท่านั้น และมักจะใช้การฝังใต้ดิน พร้อมทั้งใช้ดินปิดหน้าและพรางตาเป็นอย่างดี บางชนิดก็ติดตั้งไว้บนดิน และบางชนิดอาจจะติดตั้งไว้ในน้ำ ผลของการสู้รบจึงคงเหลือแต่ทุ่นระเบิด (mines) และสรรพาวุธระเบิดที่ยังไม่ระเบิด(UXO) อีกมากมาย โดยเฉพาะบริเวณแนวชายแดนไทย-กัมพูชา ที่ยังประสบปัญหาสนามทุ่นระเบิดรวมทั้งยังมีผู้พิการจากภัยทุ่นระเบิดมากกว่าชายแดนด้านอื่น ๆ อีกด้วย

และจากสภาพเศรษฐกิจสังคมที่เร่ร่อน ทำให้คนต้องชวนขายทำมาหากินเพื่อเลี้ยงชีพ ประกอบกับโอกาสและทางเลือกในการดำรงชีวิตของคนบริเวณชายแดนมีไม่มาก จึงทำให้บางครั้ง และบางคนที่ต้องเสี่ยงที่จะเข้าไปใช้พื้นที่ทุ่นระเบิด และนำพื้นที่ดังกล่าวมาทำเป็นพื้นที่เพาะปลูกบ้าง หรือการเข้าไปใช้พื้นที่บริเวณชายแดนเนื่องจากความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งทรัพยากรยังคงมีมาก ซึ่งคนที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นทราบดีว่าบริเวณชายแดนมีปัญหาทั้งในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาสนามทุ่นระเบิด แต่ด้วยความจำเป็นที่จะต้องหาเลี้ยงตนเอง และรวมถึงครอบครัว ทำให้มีคนบางส่วนที่เข้าไปใช้พื้นที่แล้วโดนระเบิดกลายเป็นคนพิการขาขาด แขนขาด ซึ่งมีมากบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา และบางส่วนในอำเภอท่งเจียง จังหวัดสุรินทร์ที่ประสบปัญหาพื้นที่ทุ่นระเบิดและมีผู้พิการจากภัยทุ่นระเบิดอยู่อีกมาก

สาเหตุการโดนระเบิด

พื้นที่ตามแนวชายแดนโดยทั่วไปมักจะมีอันตราย ซึ่งอาจมาจากการลอบทำร้าย การปล้น สดมภ์ การดักจับตัวประกัน หรือแม้แต่ปัญหาทุ่นระเบิด โดยทุก ๆ ปัญหานั้นทุกคนทราบดีถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แต่เมื่อหมดฤดูกาลการทำนาทุกครั้ง ชาวบ้านก็ต้องหาอาชีพเสริมเพื่อความอยู่รอด บางคนก็ไปรับจ้างขายแรงงานนอกหมู่บ้าน บางคนก็รับจ้างฟันหญ้าคา บางคนก็เข้ากรุงเทพฯ เพื่อมาทำงานรับจ้างบ้าง และบางคนก็ยอมเสี่ยงที่จะไปหาของป่าหรือล่าสัตว์บริเวณชายแดนเพื่อหาอาหารมาเลี้ยงชีพ แต่ไม่ใช่ทุกคนที่จะปลอดภัยกลับมา มีคนบางส่วนที่เข้าไปในป่าบริเวณชายแดนแล้วประสบอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิด ทำให้ขาขาด บ้าง แขนขาดบ้าง ดังเช่น

“เสริ่ง” ที่ไปเก็บเห็ดกับเพื่อนหลังหมู่บ้าน เมื่อพบว่าเห็ดมีเยอะมากเลยจึงเข้าไปเก็บโดยไม่ทราบว่าบริเวณดังกล่าวเคยเป็นที่หลบอาศัยของชาวเขมรช่วงที่เขมรแตก จึงโดนระเบิดขาขาดทั้งสองข้าง

กับอีกรายหนึ่งซึ่งออกไปเกี่ยวหญ้าคาที่ป่าหลังหมู่บ้าน ซึ่งเขาจำวันที่เกิดอุบัติเหตุได้แม่นยำเหมือนกับว่าวันนั้นทำให้ชีวิตเขาเปลี่ยนไป

“สมพงษ์” นี่ไปลักผักกับออกกับผู้ศึกษาว่าวันนั้นเป็นวันที่ 24 ตุลาคม 2538 ซึ่งตรงกับวันที่มีสุริยุปราคา ประมาณสองโมงเช้าเขาออกจากบ้านเพื่อไปเกี่ยวหญ้าคาบริเวณช่องเปราะ ซึ่งเป็นช่องทางสัญจรระหว่างคนสองประเทศ และได้เหยียบระเบิด และได้พยายามที่จะช่วยตัวเองก่อน โดยเอาปืนมามัดกับท่อนขาที่เหลือ ลากตัวเองมาให้ใกล้ถนนมากที่สุด กว่าที่คนจะมาพบและช่วยเหลือก็ประมาณสี่โมงเย็นไปแล้ว

แต่กับอีกสองคนที่บอกว่าไม่เคยคิดจะเข้าไปใช้พื้นที่บริเวณชายแดนเลยเพราะกลัว แต่พวกเขา ก็ประสบอุบัติเหตุ เนื่องจาก

“สกาเวื่อน” ตอนนั้นอายุประมาณ 16 ปี ได้ออกไปเลี้ยงควายตามปกติบริเวณชายทุ่งแถวด้านศุลกากร ด้วยความที่เป็นเด็กไม่รู้เรื่องอะไร เมื่อเห็นระเบิดก็เดินเข้าไปใกล้โดยไม่ทราบว่ามันจะอันตราย ซึ่งจากอุบัติเหตุในครั้งนั้นทำให้สกาเวื่อนโดนระเบิดขาขาด และกับ “สมหมาย” ซึ่งโดนระเบิดไม่นานมานี้ ซึ่งบอกว่าไม่เคยคิดที่จะไปล่าสัตว์หรือหาของป่าอย่างคนที่โดนระเบิดมาก่อนหน้านี้ แต่ทำไมถึงโดนระเบิดก็ไม่รู้ เพราะวันนั้นไปเลี้ยงควายตามปกติแถวเขื่อนในหมู่บ้าน และบังเอิญไปเหยียบทุ่นระเบิดที่ลอยตามน้ำมานั่นเอง ทำให้ต้องตัดขาออกข้างหนึ่ง

ซึ่งจากการพูดคุยกับผู้พิการส่วนใหญ่สาเหตุที่ทำให้พิการนั้น มักจะมาจากการที่เข้าไปใช้พื้นที่บริเวณชายแดนเพื่อการล่าสัตว์ การเก็บของป่า และการหาอาหารมากินบ้าง มาขายบ้าง โดยเหตุผลส่วนมากที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุเหล่านั้นมาจาก ปัญหาความยากจนและปัญหาเรื่องรายได้ในการดำรงชีพ เพราะเมื่อถึงช่วงนอกฤดูกาลการทำนา ชาวบ้านก็จะหาอาชีพอื่นทำเพื่อรอการทำนาในปีถัดไป อาจจะไปเกี่ยวหญ้าคาบ้าง ไปรับจ้างตัดอ้อยบ้าง หรือการเข้าไปหาของป่าเพื่อนำมาขายบ้าง เป็นการหารายได้เสริมมาดำรงชีวิต ซึ่งเป็นการดำรงชีวิตไปวัน ๆ

การรักษาพยาบาล

การรักษาพยาบาลส่วนใหญ่ผู้ที่ได้รับอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิดจะถูกส่งตัวไปปฐมพยาบาลเบื้องต้นก่อนที่โรงพยาบาลกาบเชิง และจะถูกส่งตัวไปรักษาที่โรงพยาบาลสุรินทร์ ด้วยเหตุผลที่ว่าโรงพยาบาลกาบเชิงไม่มีหมอศัลยกรรมด้านกระดูกโดยตรง และเมื่อผู้ศึกษาเข้าไปพูดคุยกับผู้พิการทำให้ทราบว่ามีบางรายที่โดนระเบิดตั้งแต่โรงพยาบาลกาบเชิงยังไม่ตั้ง และมีบางรายที่ได้รับอุบัติเหตุตอนที่โรงพยาบาลตั้งใหม่ ๆ คนพิการรายหนึ่งเล่าให้ผู้ศึกษาฟังว่า

ตอนนั้น ปี 2531 “เพ็ญ” โดนระเบิดกับ“เชื้อม” ไปกันสองคนก็โดนทั้งสองคน และถูกส่งไปรักษาที่โรงพยาบาลกาบเชิง หมอไม่ได้ส่งตัวไปยังโรงพยาบาลสุรินทร์ และได้ผ่าตัดให้ แต่ตอนที่โดนระเบิดยังรู้ตัวว่านิ้วซ้ายขาดแต่ถูกตัดขึ้นมาถึงข้อเท้า แต่สะเก็ดที่โดนที่หน้าแข้งมันไม่หายก็เลยถูกตัดอีกครั้งคราวนี้จึงถูกตัดเหนือเข่าซึ่ง “เพ็ญ” เป็นคนใช้รายแรกที่โดนระเบิดส่วน “เชื้อม” ก็ขาดแค่ข้อเท้าแต่ก็ถูกตัดเหนือเข่าเช่นกัน เพราะมีแผลที่โดนสะเก็ดระเบิดที่หน้าแข้งทำให้กระดูกแตก

โดยส่วนใหญ่คนที่ได้รับอุบัติเหตุจากทุ่นระเบิดจะถูกส่งไปรักษาที่โรงพยาบาลสุรินทร์ เมื่อรักษาแผลที่โดนระเบิดหายดีแล้ว ก็จะมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายกายภาพบำบัดมาสอนหัดเดินให้ผู้พิการ รวมทั้งการทำขาเทียม เมื่อคนไข้สามารถที่จะเดินได้ด้วยขาเทียมและเรียนรู้การรักษาแผลที่โดนระเบิดแล้ว ก็สามารถกลับไปรักษาพยาบาลที่บ้านได้ ซึ่งผู้พิการทุกคนได้รับการรักษาพยาบาลฟรีโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายแต่ต้องทำบัตรผู้พิการเสียก่อน

ผู้พิการจากทุ่นระเบิดจะได้รับการยกเว้นเงินสงเคราะห์จากกรมประชาสงเคราะห์ เพราะว่าเป็นคนพิการที่ยังสามารถช่วยเหลือตนเองได้อยู่ แต่ก็จะมีองค์กรรัฐ ภาคเอกชน หรือ NGOs เข้ามาช่วยเหลือ ซึ่งบางแห่งจะให้ เป็นสิ่งของ , ให้อาหารไปเลี้ยง , อาหารแห้ง และการฝึกอาชีพให้แก่ผู้พิการ

การเปลี่ยนแปลง / ชีวิตเมื่อวันวานของผู้พิการ

ความพิการ เมื่อเกิดขึ้นกับบุคคลใดแล้วย่อมจะทำให้บุคคลนั้นมีปฏิกิริยาต่อความพิการ และก่อให้เกิดผลกระทบทางอารมณ์และจิตใจ ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง คือ เรื่องภาระหน้าที่ของครอบครัวที่จะต้องรับผิดชอบเลี้ยงดูคนพิการ ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องถึงปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัวอีกด้วย เพราะฐานะทางเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครอบครัวสามารถดำเนินไปอย่างราบรื่นและสงบสุข

“ทุกครั้งที่เห็นเพื่อน ๆ เขาออกไปทำงาน พี่เขาจะบ่นว่าอยากจะทำงานได้เหมือนเดิมเร็ว ๆ อยากมีขาเหมือนเดิม” นี่เป็นส่วนหนึ่งจากการบอกเล่าของภรรยาผู้พิการที่เขาคิดถึงอดีตที่ผ่านมาเมื่อสามีเธอมีร่างกายไม่เหมือนเดิม

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ทำให้ผู้พิการบางคนถึงกับทำใจไม่ได้ บางครั้งก็ไม่อยากที่จะยอมรับความจริง บางครั้งก็คิดที่จะฆ่าตัวตาย แต่ก็ยังมีอีกหลายคนที่ทำใจได้ตั้งแต่รู้ว่าตัวเองโดนระเบิดและไม่มีความเสียแล้ว

“เสี๊ยะ” เป็นคนหนึ่งที่บอกแก่ผู้ศึกษาว่า ได้ทำใจตั้งแต่รู้ว่าโดนระเบิดขาขาดสองข้างแล้ว เพราะก่อนหน้านี้ก็เกือบที่จะโดนระเบิดขาขาดมาแล้วถึงสามครั้ง และคิดตั้งแต่วินาทีที่โดนระเบิดแล้วว่า จะต้องทำอย่าง

ไรกับชีวิตต่อไป เสรีองบอกว่ากำลังใจจากคนรอบข้างเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มีกำลังใจที่จะมีชีวิตต่อไป แต่กำลังใจจากตัวเองก็สำคัญ และมีผลกับร่างกายของเราด้วย ส่วนอีกรายหนึ่งก็ทำใจโดยการทำงานมาก ๆ เพื่อให้ลืมเรื่องที่เกิดขึ้น

เพศก็มีความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงนี้เหมือนกัน “สกาเวือน” บอกว่าหลังจากที่โดนระเบิดไม่นานก็ตั้งครรภ์และมีปัญหาในการเดิน เพราะการทรงตัวจะไม่ค่อยดี บางทีก็ปวดแผลจนร้องไห้ออกมาก็มีเหมือนกัน แต่ก็ไม่ได้ไปอยู่ที่คนใดคนหนึ่งจะทำใจยอมรับกับสภาพร่างกายและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นจริงได้เร็วก่อนกันคนนั้น

ระยะเวลาก็คือเป็นส่วนหนึ่งในการทำใจ ซึ่งหลาย ๆ คนนั้นทำใจอยู่นานหลายปี เกือบจะทุกคนที่พูดคุยนั้นสามารถปรับตัวได้เมื่อเข้าปีที่สามแล้วไปแล้ว แต่มีรายล่าสุดนี้ที่เพิ่งโดนระเบิดเมื่อปี 2542 เมื่อผู้ศึกษาพูดคุยกับ “สมหมาย” เรื่องการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เขาก็เงียบไปนาน นานจน ผู้ศึกษาพอจะคาดเดาได้ว่าเขายังไม่สามารถที่จะพูดคุยในเรื่องนี้ได้ในตอนนั้น เพราะยังทำใจยอมรับกับสภาพไม่ได้ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงเปลี่ยนไปคุยในเรื่องอื่นที่เขาสบายใจที่จะตอบแทน

และครอบครัวก็เป็นปัจจัยหนึ่งและถือเป็นกำลังใจสำคัญที่ทำให้ผู้พิการรู้สึกว่าคุณค่าเหมือนเดิม ซึ่งผู้พิการหลาย ๆ คนนั้นไม่ครอบครัวคอยให้กำลังใจ หรือดูแลเอาใจใส่ แต่ก็มีผู้พิการบางคนที่ต้องสร้างกำลังใจให้ตนเองเพื่อลูกอีกสองคน

“สกาเวือน” รู้สึกเสมอว่าแม่ไม่รักเธอ แต่เธอก็พยายามที่จะดูแลเอาใจใส่แม่ เพื่อให้แม่พอใจและรักเธอบ้าง แต่เมื่อเธอได้รับอุบัติเหตุขาขาด เธอก็รู้ว่าแม่ไม่รักเธอเลย และยังไม่ช่วยเหลือเธอในเรื่องใด ๆ ทั้งสิ้น ทำให้เธอรู้สึกท้อแท้ แต่เมื่อเธอแต่งงานและมีลูก เธอก็รู้สึกว่าชีวิตของเธอยังมีความหมายอยู่ เธอจึงตั้งใจทำงานเพื่อครอบครัวของเธอ เพื่อลูก และแม่ของเธอด้วย และ “ราช” ซึ่งหลังจากที่พิการได้ไม่นานภรรยา ก็ทิ้งไป ทั้งราชกับลูกๆ อีก 3 คนไว้กับราช ทำให้ชีวิตของราชต้องทำแต่งงาน เพื่อให้ลืมอดีต และเพื่อความอยู่รอดของลูกๆ อีก 3 คน

ดังนั้นการมีงานทำ มีรายได้ก็เป็นส่วนที่ทำให้คนพิการมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง รู้สึกว่าคุณค่า แต่ในด้านการประกอบอาชีพก็เป็นสิ่งหนึ่งที่ผู้พิการเมื่อได้รับอุบัติเหตุแล้วไม่สามารถที่จะประกอบอาชีพได้เต็มที่หรือเหมือนเดิมได้ จึงต้องใช้เวลาพอสมควรจากการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ แต่กับ “ชอบ” เมื่อเขาออกจากโรงพยาบาลไม่นาน เขาก็เริ่มที่จะทำงานเพื่อให้ลืม ซึ่งแต่ก่อนชอบทำงานเกี่ยวกับการทำเฟอร์นิเจอร์ เขาจึงเริ่มที่จะทำงานทางด้านนี้อีกครั้งที่บ้าน และคิดว่าเขาสามารถที่จะทำงานได้เหมือนคนปกติ ต่อมาเขาก็สามารถที่จะซื้อที่และสร้างบ้านด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเอง และสามารถที่จะหาเลี้ยงครอบครัวให้อยู่ดีกินดีได้เหมือนคนปกติ

การฝึกอาชีพเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ผู้พิการให้ความสนใจและอยากที่จะเข้ามาฝึกฝน แต่เมื่อเข้ามารับการฝึกก็มักจะไม่ได้ฝึกในสิ่งที่ต้องการ โดยมากมักจะเกิดจากผู้พิการไม่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่ต้องการจะฝึก ทำให้ถูกส่งไปฝึกอาชีพพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การตัดผม การเย็บผ้า แต่ผู้พิการบางคนไม่ค่อยสนใจที่จะฝึกมากนัก เพราะไม่มีตลาดรองรับอาชีพที่ฝึกมา “สมพงษ์” ได้รับการฝึกทางด้านการตัดผม เพราะไม่สามารถที่จะฝึกอาชีพอื่น ๆ ได้ เนื่องจากจบการศึกษาแค่ชั้น ป.4 จึงทำให้ขาดโอกาสในการฝึกอาชีพที่ต้องการ

การให้คุณค่าต่อตนเอง

แต่เดิมเมื่อบุคคลใดต้องกลายเป็นผู้พิการในภายหลัง ที่มีไข้การพิการแต่กำเนิด ก็มักจะถือกันว่าเป็นเรื่องของบุญกรรมและดำเนินชีวิตไปตามยถากรรม เท่าที่ผู้พิการนั้นจะสามารถกระทำได้ จึงมักจะไม่มี การบำบัดหรือฟื้นฟูสมรรถภาพของผู้พิการสักเท่าใดนัก แต่กับผู้พิการบางคนเขาไม่เชื่อว่าสิ่งที่ได้รับเป็นเรื่องของ เวิร์กรรม แต่เป็นเรื่องของอุบัติเหตุ ซึ่งทำให้ทราบถึงความรู้สึกนึกคิดในเรื่องความพิการของแต่ละบุคคล

อย่างเช่น “สมพงษ์” กับ “ชอบ” ที่เชื่อกันว่าเขาสองคนในอดีตเคยเป็นนายพราน ใช้กับดักล่าสัตว์มา เป็นอาหารและเพื่อขายมากมายหลายครั้ง และเมื่อประสบอุบัติเหตุ ก็คิดว่าสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นกรรมที่เขาได้ กระทำกับสัตว์ที่เขาล่ามา และกับ “ชัย” ก็คิดเช่นกัน แต่เขาคิดว่าอดีตเขาเคยเป็นทหารพรานรับจ้างไปรบ มี การวางระเบิดเพื่อดักฝ่ายตรงข้ามมากมาย และเมื่อตนเองโดนระเบิดเองบ้างก็อาจจะเป็นกรรมที่ทำไว้ ซึ่งก็ เป็นการคิดเพื่อปลอบใจตนเอง และเพื่อการทำให้ยอมรับสภาพร่างกายได้เร็วขึ้น แต่ในทางกลับกันผู้พิการก็ คิดว่าพวกเขาโชคดีที่สามารถรอดชีวิตกลับมาได้

ในระยะแรกที่ผู้พิการโดนระเบิดพวกเขามักจะรู้สึกหมดหวังในชีวิต เพราะความรู้สึกที่ตนเองมีรูปร่าง ลักษณะทางร่างกายไม่เหมือนคนอื่น ๆ แต่เมื่อเวลาผ่านไปพวกเขาก็เกิดความเคยชินกับสภาพร่างกายที่ เปลี่ยนไป ครอบครัวมีบทบาทมาก สามารถทำให้อาการทางจิตใจของผู้พิการดีขึ้นตามมา และจากการที่ได้รับการเอาใจใส่จากครอบครัวญาติหรือเพื่อน และนั่นก็เป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้พวกเขามองตนเองว่าพวกเขายังมี ความสามารถที่จะทำอะไรได้อีกหลายอย่าง และได้เหมือนอย่างคนปกติโดยทั่วไป ซึ่ง “เสรี” บอกว่าคนที่นี้ไม่รังเกียจคนพิการ เพราะเขาชินกับพวกคนพิการชาชาติ แขนขาที่โดนระเบิดมา และตัวเขาเองก็สามารถ ที่จะทำกิจกรรมบางอย่างที่คนปกติก็อาจทำไม่ได้ เช่น การดำน้ำ การปีนต้นไม้

หน้าที่ความรับผิดชอบต่อครอบครัวก็เป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้พวกเขารู้สึกภูมิใจในตนเอง แม้จะมี รูปร่างพิการแต่พวกเขาก็มีกำลัง มีสมอง มีความคิด และสามารถหาเลี้ยงครอบครัวได้ แต่ก็จะมีผู้พิการบาง คนที่รู้สึกว่าตนเองไม่มีค่า เพราะครอบครัวไม่ให้ความสำคัญกับตัวผู้พิการ ซึ่งเป็นการบั่นทอนจิตใจทำให้ผู้ พิการที่มองตนเองว่าไม่มีค่า

ความยากลำบากในชีวิต

ความพิการที่เกิดขึ้นกับบุคคลใดก็ตาม มักจะทำให้บุคคลนั้นเกิดความไม่มั่นใจในการดำเนินชีวิต และมักจะเกิดผลกระทบต่อนักผู้พิการและต่อครอบครัวตามมา

โดยผลกระทบต่อนักผู้พิการนั้น ผลกระทบที่เห็นได้ชัดคือ ด้านร่างกาย จากการทำหน้าที่ของอวัยวะของ ร่างกายที่หย่อนสมรรถภาพ ไม่สามารถทำหน้าที่ได้ตามปกติ ด้านอารมณ์และจิตเจ้านั้น มักจะเกิดความกลัว วิดกกังวล หงุดหงิด และด้านบุคลิกภาพ ที่อาจจะขาดความมั่นใจ ขาดความกล้า ขาดความอดทน ซึ่งจะเป็น ผลกระทบไปสู่การปรับตัวทางสังคมด้วย

ส่วนผลกระทบต่อครอบครัวนั้นมีผลทางด้านอารมณ์และจิตใจ สมาชิกในครอบครัวคนพิการมักจะมี ความเครียด ความกลัวในความไม่มั่นคงของครอบครัวและวิถีชีวิตของคนในครอบครัว ความวิตกกังวลเรื่อง การเลี้ยงดู ค่าใช้จ่าย การดูแลรักษา การถูกรังเกียจ ถูกเยาะเย้ยจากคนภายนอก ซึ่ง “สมพงษ์” ครั้งหนึ่งเขา

เคยไม่สบายมาก หมอบอกว่าเป็นโรคดีซ่าน ลักษณะอาการของโรคนี้ในระยะแรกจะมีไข้ ไอ เนื้อตัวจะเริ่มเหลือง ชูบผอม ชาวบ้านที่ไม่รู้ว่าเขาเป็นโรคอะไรก็นินทาเพราะคิดว่า “สมพงษ์” เป็นโรคเอดส์ ตอนนั้นครอบครัวของเขาเดือดร้อนมากและมีความวิตกกังวล แต่ก็พยายามที่จะปลอบใจไม่ให้ “สมพงษ์” คิดมาก เขาจึงไปตรวจเลือดตามที่ชาวบ้านขอ และผลการตรวจเลือดเขาไม่เป็นอะไร จึงทำให้ภาวะที่คนภายนอกมองเขาว่าเป็นโรคร้ายนั้นหมดไป และการดำเนินชีวิตของคนในครอบครัวก็เข้าสู่ภาวะปกติ

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในครอบครัว อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นเพราะคนพิการไม่สามารถปฏิบัติภาระหน้าที่ตามสถานภาพและบทบาทในครอบครัวได้ ทำให้สัมพันธ์ภาพระหว่างกันบกพร่องไป บางรายถึงต้องหย่าร้าง ครอบครัวแตกแยก เช่น สัมพันธภาพระหว่าง สามี - ภรรยา บิดา - มารดา และบุตร “ราช” ก็มีปัญหาคือครอบครัว เมื่อหลังจากที่เขาโดนระเบิดขาขาดแล้ว ภรรยาก็หนี “ราช” ไป ทั้งลูกสามคนที่ยังเล็ก ๆ ใ้ให้เขาต้องเลี้ยงดู ส่วนเขาเองก็ไม่มีอาชีพอะไรที่มั่นคง จึงต้องหาเลี้ยงลูก ๆ โดยการตัดไม้มาเผาถ่าน ได้เงินแค่การประทังชีวิตไปวัน ๆ

ส่วนด้านฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าคนพิการเคยเป็นหัวหน้าครอบครัวหรือเคยเป็นกำลังสำคัญในการหารายได้ให้แก่ครอบครัว เมื่อไม่สามารถประกอบอาชีพเดิมได้หรือไม่มีอาชีพเนื่องจากความบกพร่องทางร่างกาย ทำให้ต้องเปลี่ยนงาน ก็จะทำให้ครอบครัวมีรายได้ลดลงหรือไม่มีรายได้เลย ครอบครัวจึงต้องประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจและในที่สุดครอบครัวก็จะตกอยู่ในภาวะหนี้สินอันยากแก่การฟื้นฟูสภาพครอบครัวได้

“เพ็ญวิ” แต่เดิมเคยเป็นกำลังหลักในการหาเลี้ยงครอบครัว แต่เมื่อได้รับอุบัติเหตุ ทำให้เขาไม่สามารถที่จะทำงานได้อย่างเต็มที่ ปัจจุบันเขาจึงเป็นฝ่ายช่วยภรรยาทำงานมากกว่า

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้พิการจะได้รับการช่วยเหลือในหลายรูปแบบเพื่อให้ผู้พิการสามารถที่จะดำเนินชีวิตต่อไปได้ด้วยความรู้สึกมั่นใจและไม่รู้สึกอยู่ลำพังในสังคม ซึ่งการช่วยเหลือมักจะเป็นการช่วยเหลือทางด้านการฝึกอาชีพ วัสดุอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ สิ่งของ เงินช่วยเหลือ ที่จะทำให้นุคคลนั้นสามารถที่จะดำรงบทบาทหรือหน้าที่รับผิดชอบได้ตามปกติ

วงจรความทุกข์ยากของผู้พิการ

ทุก ๆ คนในสังคมล้วนมีปัญหา แล้วแต่ว่าจะมีการตีความว่าปัญหานั้นมากหรือน้อยต่างกัน และเราควรจะพิจารณาว่าปัญหานั้นคืออะไร มีสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหานั้นอย่างไรบ้าง และเราควรจะแก้ไขที่ต้นเหตุเพื่อจะได้ไม่ก่อให้เกิดปัญหาอีกต่อไป

และปัญหาของผู้พิการจากภัยทุพภิกขภัยนั้น ผู้ศึกษาพบว่าผู้พิการเหล่านี้มักจะขาดโอกาสในหลาย ๆ ด้าน อย่างเช่น การศึกษา เพราะเกือบทุกคนที่ได้รับการศึกษาถึงแค่ชั้น ป.4 ซึ่งในสมัยก่อนนั้นทุกคนก็จะจบแค่ชั้น ป.4 เป็นส่วนมาก เนื่องด้วยสาเหตุที่ไม่มีเงินเรียนต่อ การรับภาระในการช่วยเหลือครอบครัว ภาวะสงครามที่ไม่สามารถที่จะไปโรงเรียนได้ สาเหตุเหล่านี้ ทำให้ผู้พิการขาดโอกาสทางการศึกษาจึงต้องออกมาประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงตนเองและครอบครัว ซึ่งอาชีพที่สามารถทำได้ ก็จะเป็นอาชีพเดิม ๆ ที่บรรพบุรุษเคยทำมา เช่น การทำนา การล่าสัตว์ หาของป่า ซึ่งก็เป็นอาชีพที่ไม่ต้องใช้ความรู้ และทักษะมากนัก ซึ่งบาง

ครั้งก็ทำให้เขาขาดโอกาสหลาย ๆ อย่างไป แม้กระทั่งการเข้าฝึกอาชีพของคนพิการในหลายหน่วยงานมีการจำกัดความรู้ขั้นต่ำ ที่ ๒.6 จึงทำให้ผู้พิการหลายคนเข้าไปฝึกอาชีพได้ เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องของพื้นฐานทางการศึกษานั้นเอง

ความยากจน ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่เป็นข้อจำกัดที่ทำให้ผู้พิการต้องเข้าไปอยู่ในวงจรที่ต้องเสี่ยงเข้าไปใช้พื้นที่ทุ่นระเบิด เพราะบางคนไม่มีที่นาเป็นของตนเองบ้าง สภาพภูมิอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยทำนาได้ปีละครั้ง หลังฤดูกาลการทำนาแล้วไม่มีอาชีพอื่น ๆ รองรับ จึงต้องหาเลี้ยงชีพด้วยการเข้าไปเก็บของป่า ล่าสัตว์ การหาอาหาร เพื่อมาเลี้ยงตนเองและครอบครัว หรือแม้กระทั่งการออกไปหาหญ้าคาบริเวณนอกหมู่บ้าน จึงเป็นสาเหตุที่ทำให้พวกเขาได้รับอุบัติเหตุ

และสุดท้าย คือ การเจ็บปวดทางกายและทางใจที่พวกเขาได้รับ จากการที่เคยเป็นผู้หาเลี้ยงครอบครัว สามารถทำงานได้เต็มที่ กลับกลายมาเป็นภาระที่ต้องให้ครอบครัวดูแล ความสามารถในการทำงานลดลง จากข้อจำกัดทางด้านร่างกาย เป็นความรู้สึกที่ผู้พิการรู้สึกด้อยค่า ไม่สามารถไปไหนด้วยตนเองโดยลำพังได้ ผู้พิการส่วนมากใช้เวลาในการปรับตัวและยอมรับสภาพได้ประมาณ 3-4 ปี ซึ่งในช่วงระยะนี้ไม่ได้มีผลกระทบต่อดังผู้พิการเพียงอย่างเดียวแต่ยังส่งผลกระทบต่อคนในครอบครัวอีกด้วย บางคนไม่สามารถส่งเสียลูกให้เรียนหนังสือได้เพราะไม่มีแม่เงินจะกินข้าว จึงให้ลูกออกจากโรงเรียนตอน ๒.3 และมาช่วยทำงาน เป็นต้น

ผู้พิการบางคนจึงเข้ารับการฝึกอาชีพเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถให้กับตนเองเพื่อจะได้มีทางเลือกและโอกาสในการประกอบอาชีพใหม่ การหารายได้เพิ่มเติม หรือการนำทรัพยากรที่ตนเองมีอยู่มาปรับใช้ประโยชน์ให้มากขึ้น และการจัดตั้งกลุ่มผู้พิการจากภัยทุ่นระเบิดให้เข้มแข็งและต่อเนื่องเพื่อที่จะได้มีอำนาจในการต่อรอง และสามารถที่จะช่วยผู้พิการด้วยกันเองได้มากขึ้น

บทที่ 4

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปผลการศึกษา

เป็นการศึกษาผู้พิการจากภัยทุพภิกขภัย กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้พิการจากภัยทุพภิกขภัย อำเภอท่ง จังหวัดสุรินทร์จำนวน 10 ราย เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในเชิงคุณภาพ คือ การพูดคุยแบบเจาะลึกและการสังเกต ซึ่งการศึกษครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่ต้องการที่จะทราบถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้พิการจากภัยทุพภิกขภัยทั้งก่อนและหลัง ปัญหาและอุปสรรคในการดำรงชีวิต การปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การให้คุณค่าในชีวิตของตนเอง รวมทั้งรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน สรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของผู้พิการจากภัยทุพภิกขภัยทั้งก่อนและหลัง

ก่อนที่ผู้พิการจะได้รับอุบัติเหตุนั้น สภาพชีวิตความเป็นอยู่ของแต่ละรายนั้น คือสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่เห็นได้โดยทั่วไปในชนบทภาคอีสาน แต่เมื่อพวกเขาได้รับอุบัติเหตุ สูญเสียอวัยวะไป สภาพชีวิตทั้งของผู้พิการเอง และของครอบครัวได้เปลี่ยนแปลงไป พวกเขาต้องขวนขวายในการดำรงชีวิตเพื่อให้มีชีวิตรอด บางคนเมื่อก่อนมีหน้าที่หาเลี้ยงครอบครัว ปัจจุบันกลับกลายเป็นต้องมาหารายได้เลี้ยง แต่บางคนแม้สภาพร่างกายจะเปลี่ยนแปลงไป แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่า ความรับผิดชอบยังคงเดิม นั่นคือบทบาทในการเป็นหัวหน้าครอบครัว และบทบาทในการหาเลี้ยงครอบครัวยังคงอยู่

และสภาพจิตใจของผู้พิการ เพราะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ทำให้ผู้พิการบางคนถึงกับทำใจไม่ได้ และไม่อยากจะยอมรับความจริง โดยจะแสดงออกมาเป็นลักษณะการดุด่า การกินเหล้าให้เมา หรือแม้กระทั่งการร้องไห้ แต่ก็มีอีกหลายรายที่ทำใจได้ตั้งแต่รู้ว่าตัวเองโดนระเบิดและไม่มีความเสียแล้ว

ปัญหาและอุปสรรคในการดำรงชีวิต

ในระยะแรกที่ผู้พิการโดนระเบิดพวกเขามักจะรู้สึกหมดหวังในชีวิต เพราะยังทำใจรับสภาพไม่ได้และคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะเลี้ยงดูครอบครัวให้ดีขึ้นได้ แต่เมื่อเวลาผ่านไปพวกเขาก็เกิดการปรับตัวกับสภาพร่างกายที่เปลี่ยนไป ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับจิตใจลดน้อยลง แต่กับปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ทางด้านการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้นั้น ยังเป็นปัญหาที่แก้ยาก เพราะส่วนมากยังมีฐานะยากจน การศึกษาน้อย หากจะยกระดับชีวิตและความเป็นอยู่นั้นให้ดีขึ้นนั้นไม่ยาก แต่ต้องอาศัยเวลาและความสามารถของแต่ละคน

การปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

คนทุกคนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นกับตัว ย่อมต้องมีการปรับตัวกันทุกคน ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้พิการเหล่านี้ ต้องใช้เวลาในการปรับตัว เนื่องจากการรับภาระหน้าที่การเป็นหัวหน้าครอบครัวที่จะต้องหาเลี้ยงครอบครัว แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ภาระต่าง ๆ ก็ต้องตกเป็นหน้าที่ของครอบครัวที่จะต้องหาเลี้ยงพวกเขา ทำให้ในช่วงระยะเวลาแรกมีการปรับตัวได้น้อย แต่เมื่อมีการปรับตัวได้แล้ว ผู้พิการแต่ละคนก็สามารถที่จะดำรงชีวิตได้เหมือนเดิมซึ่งเป็นผลจากการยอมรับและเห็นคุณค่าในชีวิตของผู้พิการว่ายังมีทักษะความรู้ ความสามารถที่จะดำรงชีวิตต่อไปได้ตามปกติ

รูปแบบของการให้ความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน

แนวทางการให้ความช่วยเหลือของทั้งภาครัฐและเอกชนนั้น ส่วนใหญ่เพื่อต้องการบรรเทาปัญหาในเรื่องความจำเป็นขั้นพื้นฐานแก่ผู้พิการ และต้องการให้ผู้พิการสามารถที่จะดำรงชีวิตต่อไปได้เหมือนคนปกติ

ซึ่งคนพิการควรจะได้รับ การยอมรับและส่งเสริม สนับสนุนให้ใช้ความรู้ ความสามารถเท่าที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต โดยมุ่งพัฒนาดตนเอง เพื่อจะได้เป็นภาระแก่ครอบครัว และประเทศชาติน้อยลง

4.2 ข้อเสนอแนะ

ระดับนโยบาย

1. เนื่องจากในแต่ละปีจะมีผู้พิการจากหลายสาเหตุเพิ่มขึ้น จึงทำให้การจัดบริการแก่ผู้พิการไม่ทั่วถึงและไม่ตรงกับความต้องการของผู้พิการ ดังนั้นรัฐควรจัดทำแผนในการเก็บข้อมูลผู้พิการทุกประเภททางภาคสนาม ซึ่งก็คือการเข้าไปสำรวจข้อมูลเชิงคุณภาพในพื้นที่ และประสานงานกับองค์กรในชุมชนเพื่อเป็นเครือข่ายในการทำงาน และหากรัฐมีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับผู้พิการเป็นประจำขึ้นแล้วน่าจะได้อะไรเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการการช่วยเหลือที่เป็นปัจจุบัน ทำให้แนวทางการให้ความช่วยเหลือต่าง ๆ ของแต่ละองค์กร น่าจะตรงตามความต้องการของผู้พิการได้มากขึ้น

2. รัฐควรมีการจัดการบริการสำหรับคนพิการในรูปแบบของ One stop service เพื่อเป็นการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในหลายๆ ด้านเช่น การแพทย์ การศึกษา การฝึกอาชีพและสังคม โดยมุ่งเน้นให้ครอบครัว ชุมชน หน่วยงานของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งองค์กรท้องถิ่นในทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของคนพิการ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชนให้เป็นประโยชน์สูงสุด เพื่อให้เกิดบริการที่ครบวงจรมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มความสะดวกแก่คนพิการมากขึ้นโดยเฉพาะในเรื่องของการเดินทาง

3. รัฐควรสนับสนุนให้ชุมชนมีบทบาทในการดำเนินงานด้านคนพิการมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้าน การให้ข้อมูลข่าวสาร การจัดกิจกรรมช่วยเหลือคนพิการ การดึงคนพิการให้มาร่วมกิจกรรมของชุมชน รวมทั้งการส่งเสริมให้นำนโยบายความคิดการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน (Community Based Rehabilitation : CBR) มาประยุกต์ใช้มากขึ้น เพื่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการของคนพิการอย่างทั่วถึง

4. รัฐควรมีการประชาสัมพันธ์ความเป็นไปที่เกี่ยวข้องกับคนพิการในทุกๆ ด้านให้สังคมได้รับรู้ ถึงศักยภาพของคนพิการตามสิทธิที่พึงได้รับ เช่น การเปิดโอกาสในด้านการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ โดยลดข้อจำกัดในเรื่องของวุฒิการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้คนพิการสามารถเข้าถึงบริการได้มากขึ้น หรือมีการสร้างหลักประกันเกี่ยวกับโอกาสในการมีงานทำ หรือมีการสนับสนุนเงินทุน/เงินกู้เพื่อประกอบอาชีพพึ่งตนเองได้

5. องค์กรภาครัฐที่ให้ความช่วยเหลือผู้พิการจัดการประชุมและร่วมกันวางแผนกับองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการให้ความช่วยเหลือผู้พิการจากภัยทุพภิกขภัยและครอบครัวโดยตรง เพื่อให้ผู้พิการปรับสภาพตนเองให้เป็นส่วนหนึ่งของชุมชนได้ตามสถานะของร่างกายที่เปลี่ยนไป และมีชีวิตอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี

ระดับปฏิบัติการ

1. เมื่อผู้ป่วยที่พิการออกจากโรงพยาบาล รัฐควรติดตามผลการรักษา และการใช้กายอุปกรณ์ ได้แก่ ขาเทียม ไม้ค้ำ รถเข็น ว่าเหมาะสมกับผู้พิการแล้วหรือยัง เพราะอุปกรณ์บางชนิดไม่เหมาะสมที่จะใช้งานในบางพื้นที่หรือบางคน เช่น ทำใบตอบรับเกี่ยวกับข้อมูลการใช้กายอุปกรณ์ที่แต่ละองค์กรจัดทำขึ้น เพื่อให้ผู้พิการได้ตอบกลับมาเมื่อนำกายอุปกรณ์ไปใช้แล้วว่ามีผลกระทบในเรื่องใดบ้าง ซึ่งทางองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือจะได้นำกลับมาแก้ไข หรือปรับปรุงการให้บริการในครั้งต่อไป

2. การจัดบริการแบบ one stop services เพื่อเพิ่มความสะดวกแก่ผู้พิการในเรื่องการเดินทางที่ไม่สะดวกการจัดศูนย์บริการแบบ one stop services ซึ่งในศูนย์บริการควรมีบริการทั้งการรักษาพยาบาล เบื้องต้น การให้คำปรึกษาปัญหาแก่ผู้พิการ แหล่งกู้ยืมเงิน การทำขาเทียม ฯลฯ เพื่อเพิ่มความสะดวกแก่ผู้พิการในเรื่องการเดินทางที่ไม่สะดวก

3. การส่งผู้พิการไปฝึกอาชีพ ควรคำนึงถึงความเป็นไปได้และโอกาสในการนำความรู้ที่ได้มาซึ่งประโยชน์ในการประกอบอาชีพ ความต้องการที่จะเรียนรู้ของผู้พิการเอง และคำนึงถึงแหล่งตลาดแรงงานด้วย ซึ่งจะทำให้ผู้พิการสามารถทำงานหาเลี้ยงและดูแลครอบครัวได้เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ในสังคม

4. สนับสนุนการนำผู้พิการมาทำงานกับชุมชน หรือทำงานในองค์กรรัฐ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้พิการ เพราะเขาจะทราบถึงปัญหาและความต้องการของผู้พิการด้วยตนเองเป็นอย่างดี

5. สำหรับองค์กรภาครัฐและเอกชนที่ให้ความช่วยเหลือผู้พิการ ควรจัดการประชุมเพื่อหารือและตกลงทำความเข้าใจถึงแนวทางการให้ความช่วยเหลือผู้พิการของแต่ละองค์กร เพื่อไม่ให้เกิดการทำงานที่ซ้ำกัน อาจเป็นการประชุมประจำเดือน หรือประจำปีขององค์กรให้ความช่วยเหลือผู้พิการในพื้นที่เดียวกัน

6. องค์กรที่ให้ความช่วยเหลือทั้งภาครัฐและเอกชน ควรจัดเผยแพร่ความรู้เพื่อให้ทราบถึงภัยจากทุพภิกขภัยและสรรพาวุธระเบิดที่ยังไม่ระเบิดกับคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่คาดว่าจะมีทุพภิกขภัย เพื่อการตระหนักถึงอันตรายที่จะได้รับ

7. การจัดสัมมนาองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือผู้พิการจากภัยทุพภิกขภัย เพื่อจัดการเผยแพร่ความรู้เพื่อให้ทราบถึงภัยอันตรายกับคนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่คาดว่าจะมีทุพภิกขภัย รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความตระหนักถึงอันตรายที่จะได้รับจากทุพภิกขภัย

บรรณานุกรม

- กรกช ศรีสัมพันธ์. "บทบาทของสมาชิกครอบครัวที่มีต่อพฤติกรรมในการเผชิญปัญหาของคนพิการ." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2537.
- กองวิชาการ กรมประชาสงเคราะห์,รายงานการวิจัยเรื่อง "การศึกษารูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมในการจัดบริการสวัสดิการสังคมให้กับคนพิการและคุณภาพของกรมประชาสงเคราะห์กรณีบริการในรูปสถาบัน" ไม่ปรากฏที่พิมพ์. กรุงเทพฯ : 2544.
- กนิษฐา ถาวรกิจ. "การศึกษาความรู้ ทักษะและการปฏิบัติด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน : ศึกษาเฉพาะกรณี เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านคนพิการในที่ทำกรประชาสงเคราะห์จังหวัด." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538.
- กิตติพงษ์ สุทธิ. "การดำเนินงานด้านการส่งเสริมอาชีพคนพิการ ตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคมมหาบัณฑิต) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- กวี หังสุบุตร. รายงานการวิจัยเรื่อง"การพัฒนาศักยภาพคนพิการในครอบครัวภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พื้นที่ 5 จังหวัด อุตรธานี สกลนคร ขอนแก่น นครพนมและเลย." คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533.
- กุลนรี หาญพัฒนาชัยกุล. "การปรับตัวของครอบครัวในการดูแลคนพิการ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา." วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาการพัฒน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2538.
- เกษร พันธุ์. "ปัจจัยที่มีผลต่อการพึ่งตนเองของคนพิการ." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- โกมินทร์ ชาวนาได้. "การปรับตัวด้านเศรษฐกิจ สังคมและจิตใจของลูกจ้างพิการที่ได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีลูกจ้างพิการที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจากศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน กรมแรงงาน." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.
- จิตรา ศิริสมบุญนาลภ. "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อมโนภาพแห่งตนของคนพิการ." วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคม สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์, 2537.
- ชีวาพร คุ่มจอหอ. "กลยุทธ์การใช้ TQM เพื่อพัฒนาระบบการฝึกอาชีพคนพิการของกรมประชาสงเคราะห์กรณีศึกษา : ศูนย์ฝึกอาชีพคนพิการพระประแดง." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.
- นงลักษณ์ ไมตรีมิตร. "ทุ่นระเบิด นักฆ่าผู้ซื่อสัตย์" สารคดี 17 (กันยายน 2544) : 74-91.

บรรณานุกรม(ต่อ)

- นิยม ทรรทรานนท์. “ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อความพิการของทหารและตำรวจและประชาชนอาสาสมัคร ผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ปราบปรามการกระทำอันเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2522.
- ปกรณ์ วชิรกุล. “ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้พิการในจังหวัดพิษณุโลก.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2541.
- ประถมพร โกชนสมบุรณ์. “การศึกษาปัญหาและความต้องการบริการทางสังคมของลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยด้วยโรคเนื่องจากการทำงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีลูกจ้างที่มีอยู่ในคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทน.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2526.
- รวมพร ถาวรอนุกุลกิจ. “แนวทางการฟื้นฟูสมรรถภาพเด็กพิการในสถานสงเคราะห์ของกรมประชาสงเคราะห์.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528.
- รัชติกร แสงศร. “การศึกษาการฟื้นฟูเด็กพิการในชุมชน ศึกษาเฉพาะกรณีโครงการฟื้นฟูเด็กพิการในชุมชนอำเภอบัวใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2523.
- วาสนา ตะเกาพงษ์. “การสร้างโอกาสการมีงานทำของคนพิการ.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537.
- วารี ปัญจะผลินกุล. “การเข้าถึง (Access) บริการฟื้นฟูสมรรถภาพของคนพิการ : ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต (สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.
- วิจิตร แก้วเครือวัลย์. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาศักยภาพคนพิการทางร่างกายในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2544.
- วิริยาภรณ์ พรนพดล. “การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชนของคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารและนโยบายบริหารสังคม) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

ศูนย์ปฏิบัติการทุกระเบิดแห่งชาติ. "ผู้ประสบภัยทุกระเบิดในประเทศไทย." เอกสารประกอบการประชุมแนวทางการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุกระเบิด ณ ห้องจูปีเตอร์ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ โฮเทล วันที่ 26 กันยายน 2544.

สถาพร เกิดสว่างเนตร. "ความต้องการในการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของผู้พิการที่นั่งบนรถเข็น." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

สายสุดา เปรมชัยสถาพร. "พระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 กับคนพิการในชุมชนแออัด." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

สิรินาถ บุญเกียรติ. "การเตรียมการของสถานประกอบการในการจ้างงานคนพิการ : ศึกษาเฉพาะกรณีสถานประกอบการที่เข้าร่วมการสัมมนาเรื่องพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2535.

สุภรธรรม มงคลสวัสดิ์. "แนวทางการส่งเสริมอาชีพคนพิการ." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการโครงการสวัสดิการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2543.

สุกัญญา วิบูลย์พานิช. "อัตมโนทัศน์และการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของคนพิการ." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.

สุรียา บุญยศิริชัย,บรรณารักษ์. "กัมพูชาแผ่นดินเดือด." สำนักพิมพ์ไพลิน : กรุงเทพฯ, 2540.

สุปรีดา คงธรรม. "การศึกษาปัญหา ความต้องการและอุปสรรคคนพิการที่รับการฝึกอาชีพ ณ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ พระประแดง กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

สุพรรธน์ นันทไพโรจน์. "ทัศนะของคนพิการต่อการสนับสนุนให้เกิดความมั่นคงในชีวิต ภายหลังการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ฟื้นฟูอาชีพและศูนย์พัฒนาอาชีพคนพิการ ในสังกัดกรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544.

สุรพล ปธานวนิช, ศักดิ์ศรี บริบาลบรรพตเขตต์และภาวนา พัฒนศรี. "ชีวิตการทำงานของลูกจ้างพิการในประเทศไทย." รายงานการวิจัย. สาขาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

สุวิมล วิมลกาญจนา. "การติดตามผลการใช้สิทธิประโยชน์ด้านอาชีพตามพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534 ." วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2541.

บรรณานุกรม(ต่อ)

สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม,ผู้รวบรวม. "ความก้าวหน้าในการดำเนินงานของประเทศไทยตามแผนปฏิบัติการระดับโลกว่าด้วยคนพิการ." ไม่ปรากฏที่พิมพ์. กรุงเทพฯ :2544.

องค์การแอ็นดิแคป อินเตอร์เนชั่นแนล. "แนวทางพัฒนาและยุทธศาสตร์การทำงานขององค์กร : ยุทธศาสตร์การทำงานการต่อต้านการใช้กระเบิด." แอ็นดิแคป อินเตอร์เนชั่นแนล : นนทบุรี, 2544

อรพินท์ พิทักษ์มหาเกตุ. "ปัญหาการเข้าสู่แรงงานของคนพิการที่เคยได้รับการฟื้นฟูอาชีพคนพิการ." สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2537.

Norwegian People's Aid. Provincial Report, Surin : Progress Report and Preliminary Results : Thailand Landmaine Impact Survey, 2544.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. กรณีศึกษาผู้พิการจากภัยทุพภิกขภัย

กรณีศึกษาที่ 1 นายเสริ่ง อายุ 58 ปี ชาชาติเหนือเข้าทั้งสองข้าง

เสริ่งจบชั้น ป. 4 และบวชเณรตอนอายุ 17 ปีเป็นเวลาสองพรรษา เสริ่งเป็นม่ายภรรยาเสียชีวิตด้วยโรคมะเร็งปอดเมื่อปี 2544 มีลูกสี่คน เสริ่งอาศัยอยู่กับลูกสาวคนที่สองซึ่งแต่งงานแล้ว และลูกสาวคนที่สี่ ซึ่งมีอาชีพรับจ้างพับหน้าผ้า โดยลูกคนที่หนึ่งและสามไปทำงานนอกหมู่บ้าน เสริ่งไม่มีปัญหาในการดูแลครอบครัว เพราะว่าลูกทั้งสองโตแล้ว และมีอาชีพเป็นของตนเอง ส่วนตัวเสริ่งเมื่อทำงานเก็บเงินได้ ก็จะนำเงินมาต่อเติมบ้านให้เสร็จ เสริ่งบอกว่าจะมีปัญหาตอนที่ภรรยาอยู่ เพราะเป็นห่วงและยิ่งตอนที่ภรรยาไม่สบาย ก็ต้องทำงานหาเงินมารักษาภรรยา โดยพาไปรักษาถึงกรุงเทพฯ ส่วนลูกสาวคนโต และลูกชายคนที่สาม ไม่ได้อยู่กับเสริ่ง แต่ทุกปีจะมาเยี่ยม

สามารถร้องเพลงเขมร, ทำปิ่นแก้ว, รับซ่อมมิด พั่ว เสียม จอบ, ปิ่นต้นไม้, รับจ้างตีรังผึ้ง และดำน้ำ

สภาพความเป็นอยู่

อาศัยอยู่ในบ้านสองชั้น ซึ่งมีการต่อเติมจากบ้านชั้นเดียวได้สูงในที่ดินจัดสรร เนื้อที่ 1 ไร่ มีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่จำเป็น และเครื่องมือทำงานของเสริ่ง

มีควาย 2 ตัว วัว 1 ตัว บ่อปลา 1 บ่อ และพันธุ์ปลาซึ่งลงทุนซื้อมาเลี้ยงเองเป็นเงิน 800 บาทพร้อมหัวอาหารราคา 200 บาท

ภูมิลาเนาเดิม

เดิมอยู่บ้านตะเคียน ย้ายมาอยู่บ้านทรัพย์ตาจันทร์ ประมาณสิบห้าหลังคาเรือนกับเพื่อนบ้าน เพราะหลบหนีพวกเขมรแดง และบ้านทรัพย์ตาจันทร์ก็โดนเขมรบุกอีก ชาวบ้านจึงย้ายมาอยู่ที่บ้านตาเกวใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่จัดสรรให้ทำกิน เลยทำให้บ้านทรัพย์ตาจันทร์กลายเป็นหมู่บ้านร้าง ที่บ้านตาเกวใหม่ ชาวบ้านทุกคนจะได้ที่ดินทำกินคนละ 8 ไร่ นอกจากการสร้างบ้านบนพื้นที่ 1 ไร่ แต่พื้นที่ที่เสริ่งได้รับจัดสรรไม่สามารถใช้ได้เพราะพื้นที่ตรงนั้นมีเจ้าของอยู่แล้วและไม่อยากมีปัญหา ก็เลยตัดสินใจไม่ใช้พื้นที่นั้น

อาชีพ

ปัจจุบันมีอาชีพรับซ่อมมิด พั่ว เสียม จอบ และทำปิ่นแก้ว ซึ่งจะมีลูกค้าแค่คนในชุมชน แต่ทุกปีในวันงานคนพิการเสริ่งจะไปรับจ้างลับมิด กรรไกรที่โรงพยาบาลเชิง และช่วงหน้าฝนก็จะช่วยลูกสาวพับหน้าผ้า เพื่อหารายได้เสริม แต่ก่อนที่จะพิการเสริ่งจะหาของป่า ล่าสัตว์ ทำปิ่น เพราะไม่มีที่นาเป็นของตนเอง

การประสบอุบัติเหตุ

เครื่องประสูติตั้งแต่ปี 2534 โดยในวันนั้นเครื่องเล่าว่ามีเพื่อนบ้าน 3 คน และทหารพรานหนึ่งคนชวนไปเก็บเห็ดที่ป่าหลังหมู่บ้าน ซึ่งเครื่องไม่ทราบมาก่อนว่าเคยมีชาวเขมรมาหลบอาศัยอยู่ในเขตไทย เมื่อไปถึงพบว่าพื้นที่บริเวณนั้นเป็นเนินที่ไม่สูงมาก บนเนินมีกระท่อมปลูกเรียงรายอยู่ประมาณ 4-5 หลัง บริเวณบ้านจะเต็มไปด้วยเห็ด เครื่องเห็นก็เดินตรงเข้าไปเรื่อย ๆ เพื่อเก็บเห็ดที่อยู่ตามทางเข้ากระท่อมโดยมีนายเคลยเพื่อนบ้านเดินตามมา จนก่อนถึงกระท่อม เครื่องได้เหยียบท่อนระเบิด ทำให้กระเด็นไป 5 เมตร ส่วนนายเคลยโดนสะเก็ดระเบิดบริเวณศีรษะสลบไป เครื่องพอตั้งสติได้ก็รู้ว่าขาขาดแต่ก็พยายามปลุกนายเคลย และเรียกเพื่อนที่เหลือมาช่วย และบอกให้ระวังระเบิด ส่วนทหารพรานที่ไปด้วยก็ได้เก็บทุกระเบิดตามทางเพื่อเดินมายังจุดที่เครื่องอยู่ ทำให้เครื่องพบว่า แต่ละหลุมที่เดินผ่านมานั้นมีทุกระเบิดฝังอยู่ถึง 3-4 ลูกต่อหลุม และหลุมที่เครื่องเหยียบก็มีระเบิดอยู่ 4 ลูกเป็นชนิดที่ชาวบ้านเรียกว่าโลงหีบ โลงศพ เครื่องบอกว่าหลังจากนั้นก็หนีหน่วยงานทั้งทหาร และ ต.ช.ด. มาทำการเก็บกู้ แต่ก็ยังไม่หมด

หลังจากนั้นเครื่องก็ถูกนำส่งโรงพยาบาลกาบเชิงเพื่อทำแผล และส่งตัวเข้าทำการผ่าตัดที่โรงพยาบาลสุรินทร์ พบว่าขาซ้ายขาด และขาขวามีสะเก็ดระเบิดเจาะสามแห่ง ตั้งแต่หัวเข่าถึงปลายขา ทำให้เครื่องต้องตัดขาเหนือเข่าถึงสองข้าง เครื่องใช้เวลาอยู่ที่โรงพยาบาล 19 วัน เครื่องเล่าว่าสาเหตุที่ออกเร็วคือเครื่องไม่กินของแสลง เช่น หน่อไม้ ไข่ ส้มตำ ปลา ร้า จึงทำให้แผลหายเร็ว และทางกรมประชาสัมพันธ์ได้ออกบัตรผู้พิการให้จึงทำให้ไม่เสียค่ารักษาพยาบาล

การได้รับความช่วยเหลือ

- รับรถเข็น จากโรงพยาบาลปราสาท เพราะเครื่องถูกตัดขาสองข้างทำให้ไม่สามารถใส่ขาเทียมได้ ซึ่งรถเข็นยังใช้ได้ถึงปัจจุบัน แต่มีการซ่อมให้ใช้ได้กับพื้นที่ และเสริมล้อเล็ก ๆ ที่ด้านหน้าเพื่อการทรงตัว
- รับรถโยก จากกรมประชาสัมพันธ์ผ่านทางโรงพยาบาลกาบเชิง ซึ่งไม่ได้ใช้ เพราะมันไม่เหมาะกับสภาพถนนในหมู่บ้าน
- รับวัว สามตัวจากกรมประชาสัมพันธ์
- รับอาหารแห้งทุก ๆ วันที่ 9 ของเดือน จาก COERR
- ทางโรงพยาบาลกาบเชิงเคยให้ตั้งกลุ่ม โดยให้ผู้พิการเป็นคนดูแลบ่อปลา โดยทางโรงพยาบาลจัดหาพันธุ์ปลา อาหาร เพียงให้คนพิการไปดูแล และแบ่งส่วนให้ 50 : 50 แต่ทางกลุ่มไม่มีใครสนใจ เครื่องอยากทำแต่ทำไม่ได้ เพราะการเดินทางไม่สะดวก

ผลกระทบจากความพิการ

ทางร่างกายและจิตใจ

ตอนรู้ว่าโดนระเบิดไม่กลัว เพราะว่าเคยโดนมาแล้ว 3 ครั้ง แต่ไม่เป็นไรมาก พอโดนครั้งที่ 4 เมื่อรู้ว่าชาชาตก็ตั้งสติ และคิดว่าเราจะทำอะไรต่อไป เห็นเพื่อนที่มาด้วยเขาขวัญเสียก็ร้องเพลงปลอบเขา แต่กลับมาบ้านทุกคนปลอบใจ เราก็รู้สึกดีขึ้น เมื่อจิตใจมันเข้มแข็ง ร่างกายมันก็ฟื้นไว

แต่เป็นคนพิการที่ยังสามารถทำงาน หรือทำกิจกรรมได้อย่างคนปกติ เช่น การดำน้ำ การปีนต้นไม้ การยิงปลา ซึ่งเราคิดว่าถึงไม่มีขาแต่ถ้าเรามีความพยายาม เราต้องทำได้ และทุกคนก็ทิ้งในความสามารถของเรา

ทางเศรษฐกิจและสังคม

พอกลับมาบ้านก็ยังปรับตัวไม่ค่อยได้ แต่พอนานไปก็เริ่มชิน แต่คนแถวนี้เขาก็ชินกับคนชาชาต คนโดนระเบิด เพราะที่นี่มีมากกว่าที่อื่นนะ เราก็ไม่ต้องปรับตัวอะไรมาก ส่วนงานก็ทำเหมือนเดิม มันไม่ค่อยมีผลกระทบมากนักสำหรับตนเอง ดีที่เรายังมีอาชีพติดตัว ก็ทำงานหาเลี้ยงลูก เลี้ยงเมีย ช่วงไหนที่ไม่มีงานมากก็จะเข้าป่า ไปล่าสัตว์มาขาย เรียกว่าใช้ปืนเลี้ยงลูกก็ได้

ความคาดหวังในอนาคต

ถ้ามีเงินทุนก็จะมาทำบ่อปลาของตนเอง เพราะว่ามียบ่อแล้ว เลี้ยงปลาก็เป็นเรื่องที่ถนัด และต่อเติมบ้านให้เสร็จ

กรณีศึกษาที่ 2 นายเปลี่ยว อายุ 45 ปี ชาชายชาตเหนือเข้า

เปลี่ยวจบการศึกษา ป.4 มีบุตรสองคน คนโต อายุ 20 ปี ไปทำงานที่กรุงเทพฯ คนที่สอง อายุ 18 ปี แต่งงานแล้ว ในตอนแรกเปลี่ยวอาศัยอยู่ที่บ้านกาบเชิง แล้วย้ายมาอยู่ที่นี้ประมาณปี 2524 โดยได้รับการจัดสรรที่ดินทำกิน 8 ไร่และที่อยู่อาศัย 1 ไร่ ภรรยาของเปลี่ยวทำนา รับจ้างฟันหญ้าคา และทำงานรับจ้างเลี้ยงครอบครัว เพราะเปลี่ยวไม่ทำงาน ส่วนลูกสองคนก็ไปทำงานนอกหมู่บ้านและไม่ได้ส่งเงินมาให้ใช้

สภาพความเป็นอยู่

เปลี่ยวอยู่กับภรรยาสองคน โดยบริเวณบ้านส่วนใหญ่จะเป็นเครือญาติกัน ในทุกวันหยุด หลาน ๆ จะมานอนที่บ้านเปลี่ยวเป็นประจำ ทำให้บ้านไม่เงียบแม้จะไม่มีลูก ๆ อยู่เลยก็ตาม ซึ่งเวลาปกติ ภรรยาเปลี่ยวก็จะไปฟันหญ้าคาอยู่บริเวณที่นา บ้านที่อาศัยอยู่ปัจจุบันก็เป็นบ้านที่ยังต่อเติมไม่เรียบร้อย จึงทำให้ไม่สามารถใช้พื้นที่ได้ทั้งหมด ภายในบ้านเปลี่ยวเลี้ยงเป็ดและไก่ไว้กินไข่ นอกจากนี้ก็เริ่มลงทุนเลี้ยงเป็ดเทศเพื่อเอาไข่ขายด้วยแต่ลักษณะการเลี้ยงก็เลี้ยงตามมีตามเกิด

การประกอบอาชีพ

ปัจจุบันทำนา ส่วนควายที่ได้รับบริจาคมาก็ฝากไว้ให้ราช (กรณีศึกษาที่ 5) เลี้ยงไว้เอาลูกควายมาแบ่งกัน นอกจากนี้ฟันหญ้าคาเพราะทำได้ตลอดปี พอมาระยะหลังนี้เปลี่ยวก็เริ่มที่จะไปช่วยลุงเสร็จเรื่องทำมิด เพราะเห็นว่ายังมีช่วงเวลาที่ว่างพอจะได้ทำงานดีกว่าอยู่เฉยๆ มาคิดฟุ้งซ่านยังและยังเป็นนายหน้าหาดินมาถมที่ได้ส่วนแบ่งเป็นเปอร์เซ็นต์จากการขุดดินร้อยละ 10 ของค่าถมดิน แต่รายได้จากการเป็นนายหน้านี้นี้จะเป็นบางช่วงที่มีงานเข้ามาเท่านั้น เปลี่ยวตั้งใจว่าในอนาคตอยากเลี้ยงปลาเนื่องจากมีบ่อปลาเป็นของตัวเองแล้ว ตั้งอยู่บริเวณที่นาแต่ยังไม่มีเงินมาลงทุนในการซื้อพันธุ์ปลาและหัวอาหาร

การประสบอุบัติเหตุ

เปลี่ยวโดนระเบิด ปี 2531 โดยไปเก็บเห็ดกับเชือก (กรณีศึกษาที่ 3) ที่ท้ายหมู่บ้าน แรงระเบิดทำให้ตดนิ้วเท้าซ้ายขาดแต่ต้องตัดเนื้อข้อเท้า หลังจากนั้นสะเก็ดที่โดนบริเวณหน้าแข้งไม่หายเลยถูกตัดขาอีกครั้งเหนือเข้าเพื่อกันแผลลุกลาม เปลี่ยวเป็นคนไข้ที่โดนระเบิดคนแรกหลังจากที่โรงพยาบาลกาบเชิงก่อตั้ง ซึ่งในตอนนั้นทางโรงพยาบาลได้ทำการรักษาเบื้องต้นและทำการผ่าตัดด้วยบุคลากรที่มีอยู่ภายในโรงพยาบาล จึงไม่ได้ส่งตัวต่อไปที่โรงพยาบาลสุรินทร์ การรักษาของเปลี่ยวมีระยะยาวนานถึงครึ่งเดือน ในการรักษาตัวครั้งนี้เปลี่ยวต้องออกค่ารักษาพยาบาลเป็นจำนวนเงินถึง 15,000 บาท แต่เปลี่ยวไม่มีเงิน จึงสามารถจ่ายค่ารักษาพยาบาลได้แค่ 1,500 บาทเท่านั้น นอกจากนี้เปลี่ยวยังได้รับการช่วยเหลือยาเทียมจากโรงพยาบาลสุรินทร์โดยมูลนิธิของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี 2 อัน แต่ไม่ค่อยได้ใช้เพราะเปลี่ยวรู้สึกว่าการใช้ยาเทียมทำให้เดินลำบากและรู้สึกว่าจะใช้ไม่คุ้มย่นสะดวกกว่า นอกจากนี้ได้รับความช่วยเหลืออาหารแห้งในทุกๆวันที่ 9 ของเดือนจากสำนักงานโคเออร์สุรินทร์โดยผ่านมาทางทหาร

ภรรยาของเพ็ญเล่าว่าในระยะแรกที่เพ็ญกลับมาอยู่บ้านมีอาการหงุดหงิดง่าย อารมณ์ร้อน ด่าทอคนในบ้าน และยังยอมรับสภาพที่เป็นอยู่ไม่ได้ ภรรยาของเพ็ญก็ปฏิบัติตัวเหมือนก่อนที่จะโดนระเบิด ทั้งที่มีความรู้สึกเป็นห่วงแต่ก็ไม่กระทำการสิ่งที่ทำให้เพ็ญรู้สึกว่าเป็นคนพิการหรือคนที่ดูอ่อนแอพึ่งตนเองไม่ได้ และบางทีก็มีการด่าตอบโต้กลับไปด้วยในช่วงแรกเพ็ญต้องใช้เวลาปรับตัวอยู่นานหลายปีมาก พอได้เริ่มทำงานก็ค่อยหายบ่น หายคิดมาก หลังจากนั้นก็เลี้ยงควายช่วยเมีย ควายเหล่านี้ปัจจุบันนำไปให้คนพิการคนอื่นช่วยเหลือโดยมีข้อตกลงว่าเมื่อควายมีลูกก็จะแบ่งกัน พอในช่วงทำนาก็จะทำนากับภรรยาเพียงสองคนซึ่งลำบากมากเพราะเพ็ญไม่ได้ใส่ซาเทียมที่ได้มา อีกทั้งยังไม่มีลูกมาช่วยด้วย การทำนากของเพ็ญก็ต้องใช้ไม้ค้ำยันลงไปทำนากถึงแม้จะช่วยได้ไม่มากแต่ก็ดีกว่าอยู่เฉยๆ ข้าวที่ได้จากนาก็ได้มาพอกินไปได้ซักปี แต่ไม่มีเหลือไว้ขาย ในตอนนี้เพ็ญก็ยังมียีนีจากการกู้เงินจาก ธ.ก.ส. 20,000 บาท (คิดดอกเบี้ยร้อยละ 12 / ปี) เพื่อเอามาทำนา แต่ตอนนี้มีโครงการพักชำระหนี้ 3 ปี จึงยังไม่ได้จ่ายเงินคืนและนอกจากนี้ยังกู้ยืมเงินจากกรมประมงสละวงค์ 20,000 บาท คืนไปแล้ว 12,000 บาท และยังมีเหลืออีก 8,000 บาทที่ยังไม่ได้คืน

กรณีศึกษาที่ 3 นายเชื้อม อายุ 60 ปี ชาข้ายขาดเหนือเช่า

เชื้อมจบการศึกษา ป.4 ปัจจุบันรับจ้างเลี้ยงวัวเพื่อเอาลูกวัวมาแบ่งกับเจ้าของ เชื้อมมีภรรยามาแล้วสองคน คนปัจจุบันอายุ 49 ปี อาชีพรับจ้างทำหลังคาจากหญ้าคามีลูกด้วยกัน สองคน คนแรกเป็นผู้หญิง แต่งงานแล้ว ทำงานที่กรุงเทพฯ ลูกชายทำงานบนเรือ ส่วนคนที่สองเป็นผู้หญิง แต่งงานแล้ว มีอาชีพรับจ้างทำหญ้าคา และทำนา เชื้อมมีหลานหนึ่งคนเป็นผู้หญิงอายุ 5 ขวบ สามารถช่วยทำหญ้าคาได้ ปัจจุบันเชื้อมอยู่บ้านที่ได้รับการจัดสรรที่มาจากกรมประมงสงเคราะห์ให้แก่ชาวบ้านที่ย้ายมาอยู่ที่บ้านตาเถาใหม่ มีการต่อเติมได้ดูบ้านข้างล่างเพิ่มเติม แต่เชื้อมบอกว่าที่นาที่ได้รับการจัดสรรมาก็ไม่สามารถใช้ทำมาหากินได้เพราะมีคนมาใช้พื้นที่เป็นเจ้าของอยู่ก่อนหน้านี้แล้ว จึงไม่อยากรมีเรื่อง

การประสบอุบัติเหตุ

เชื้อมโดนระเบิดปี 2531 พร้อมกับเปลี่ยวเพราะไปด้วยกัน เปลี่ยวถูกส่งตัวไปยังโรงพยาบาลกบเชิงในตอนแรก เปลี่ยวเล่าว่าขาขาดแค่ข้อเท้าแต่แผลที่โดนสะเก็ดที่หน้าแข้ง ทำให้กระดูกแตก เลือดถูกตัดขาดเหนือเช่า ค่ารักษาประมาณ 3-4 พันบาทแต่มีให้แค่ 2,000 บาทเท่านั้น เปลี่ยวได้ไม้ค้ำยันและยาเทียมจากโรงพยาบาลกบเชิง แต่ปัจจุบันเปลี่ยวใช้เพียงไม้ค้ำเท่านั้นเพราะสะดวกในการใช้กว่าขาเทียม

การประกอบอาชีพ

ก่อนประสบอุบัติเหตุยังอยู่ที่ตำบลคูตันก็จะลงเรือจับปลาที่ระยองและสมุทรปราการ เมื่อย้ายมาอยู่ที่บ้านตาเถาใหม่ก็หาของป่า ลำสัตว์ ดักสัตว์ขาย รับจ้างทำนาซึ่งจะให้ค่าแรงเป็นข้าว 1 เกวียน (1 เกวียนมี 9 กระสอบ กระสอบละ 80 กิโลกรัม) แต่เมื่อตอนออกจากโรงพยาบาลใหม่ก็อยู่บ้านเฉยๆ นั่งเล่นหย่อนทุกวันเพราะรู้สึกเครียด ส่วนภรรยาก็ไปรับจ้าง ลูกก็ไม่ค่อยสนใจ อยู่บ้านนาน 2 ปี ก็เครียดมากเพราะอยู่คนเดียวไม่รู้ว่าทำอะไร จนมีสายตรวจมาแนะนำให้ช่วยเลี้ยงวัวแล้วแบ่งเอาลูกวัวกัน สายตรวจคนนี้เป็นบ้านอยู่ใกล้กัน หลังจากนั้นเป็นต้นมาก็เริ่มเลี้ยงวัวให้คนอื่น ปัจจุบันเชื้อมเลี้ยงวัวทั้งหมด 12 ตัว โดยวัวที่เลี้ยงอยู่ปัจจุบันเป็นของพี่น้องฝากให้เลี้ยง เชื้อมเล่าว่าเมื่อวัวตก ลูก ตัวแรกจะให้คนที่เลี้ยงก่อน แล้วตัวต่อมาจึงจะให้คืนเจ้าของ แต่ถ้าวัวตกลูกครึ่งละ 2 ตัวก็จะแบ่งให้เจ้าของอีกตัวหนึ่ง วัวที่โตเต็มที่ขายวัวได้ราคาตัวละประมาณ 5,000 บาท ในอนาคตเชื้อมคิดว่าจะหาทุนทำคอกวัวให้ดีขึ้น เวลาไปเลี้ยงวัวก็จะไปดักสัตว์มาขายบ้าง เพื่อเสริมรายได้ เชื้อมเล่าว่าเคยดักได้ชะมด เอาไปขายได้ตัวละ 50 บาท

การได้รับความช่วยเหลือ

เชื้อมได้ขาเทียมและไม้ค้ำจากโรงพยาบาลกบเชิง และได้อาหารแห้งทุกวันที่ 9 ของเดือนจาก COERR ได้มาประมาณ 5-6 ปีมาแล้ว และได้วัว 2 ตัวตั้งแต่ตอนโดนระเบิดใหม่ ๆ จากประชาสงเคราะห์

ความยากลำบาก

เชื้อมเล่าว่าในช่วง 3 ปีมานี้ เชื้อมมีอาการปวดขาข้างที่ขวามากจนอยากจะฉีกคอตาย เพราะปวดขาปวดกระดูกจนทนไม่ไหวโดยเฉพาะช่วงหน้าหนาวอาการปวดจะกำเริบมาก บางครั้งเจ็บจนอยากจะเอามือมาแทง เจ็บทั้งคืนทั้งวัน เชื้อมเคยถามหมอว่าจะรักษาได้อย่างไร แต่หมอบอกว่าคนที่ตัดขาไปก็จะมีอาการปวดเช่นนี้หลายคนและให้ยาแก้ปวดมากิน

กรณีศึกษาที่ 4 นายหิง อายุ 50 ปี ขาซ้ายขาดเหนือเข่า

จบการศึกษา ป.4 ภรรยาเป็นคนจังหวัดบุรีรัมย์อายุ 48 ปี มีอาชีพทำนุ้าคา มีลูก 4 คน

- ลูกสาวคนที่หนึ่ง อายุ 27 ปี ทำงานอยู่ที่ กรุงเทพฯ ส่งเงินให้ครอบครัว
- ลูกชายคนที่สอง อายุ 25 ปี ทำงานที่เสมดำ บางขุนเทียน มีครอบครัวแล้ว ไม่ได้ส่งเงินให้ทางบ้านเลย
- ลูกชายคนที่สาม อายุ 18 ปี ทำงานที่กรุงเทพฯ แต่ไม่ได้ส่งเงินมาให้ทางบ้านเลย
- ลูกชายคนที่สี่ อายุ 8 ปี เรียน ป. 2 โรงเรียนกบเชิง

การย้ายถิ่นฐาน

เดิมอยู่ที่อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ย้ายมาอยู่ที่บ้านตาเกวใหม่เมื่อปี 2526 ไม่ได้ที่ดินทำกิน แต่ได้ที่ดินจัดสรรเพื่อปลูกบ้านจำนวน 1 ไร่ บ้านที่อยู่ปัจจุบันก็เก็บเงินต่อเติมเอง บ้านที่อยู่ก็มีลักษณะง่ายๆ เพียงก่ออิฐฉาบปูนทาสีอย่างง่าย ๆ บริเวณบ้านมีทุ่งสำหรับเก็บหญ้าที่ตัดมาและทำเสร็จแล้วขนาดใหญ่ มีแปลงปลูกพืชผักสวนหลายชนิด หลังบ้านก็มีปลูกมะพร้าว มะขามมะม่วงและกล้วยเพื่อไว้รับประทาน และมีคอกสำหรับเลี้ยงหมู

การประกอบอาชีพ

ก่อนโดนอุบัติเหตุซึ่งเป็นช่างก่อสร้าง ช่างไม้ รับจ้างแต่ภายหลังจากโดนระเบิดแล้วปัจจุบัน รับจ้างทำนุ้าคา ถ้ามีคนมาจ้างให้ทำไม้ก็ทำ รับจ้างทั่วไป บางครั้งก็จะเป็นนายหน้าหาดินมาลงที่ให้แก่ก็จะได้ 10% (รถ 6 ล้อได้คันละ 15 บาท แต่ถ้ารถ 10 ล้อจะได้คันละ 30 บาท) แต่รายได้ในส่วนนี้จะมาเป็นบางช่วงเท่านั้น ปัจจุบันไม่มีหนี้สิน

การประสบอุบัติเหตุ

อุบัติเหตุ โดนระเบิดปี 2534 ไปเลื่อยไม้มาสร้างบ้าน นอกหมู่บ้าน ไปกับเพื่อนสี่คนแต่หนึ่งไปเหยียบโดนกับระเบิดคนเดียว หิงถูกนำตัวส่งโรงพยาบาลกบเชิงทำแผลและส่งต่อไปโรงพยาบาลสุรินทร์ อยู่ได้ประมาณ 2 เดือน ตอนแรกต้องเสียค่ายา 2,000 บาท แต่ทางโรงพยาบาลบอกว่าถ้ามีใบส่งเคราะห์ก็ไม่เสียเงิน จึงให้พ่อที่อยู่ที่บ้านไปเอาลายเซ็นรับรองจากผู้ใหญ่บ้าน มาที่ส่งเคราะห์อำเภอ แล้วไปยื่นที่โรงพยาบาลสุรินทร์เลยทำให้ไม่เสียค่ายา แต่ก็จะมีค่าให้น้ำเกลือและเลือด ภรรยาของหิงจึงตัดสินใจกลับมาขายหมู ที่เลี้ยงไว้ได้เงินมา 2,000 บาท ในช่วงที่ภรรยามาดูแลก็จะมีค่าใช้จ่ายของภรรยาในตอนนั้นเพิ่มมาอีกด้วย เมื่อทางโรงพยาบาลจัดข้าวให้หิงทานก็จะได้ข้าวมาเผื่อด้วยทั้งคนป่วยและคนเฝ้าใช้ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายไปบ้าง ตอนนั้นลูกสาวอยู่ที่กรุงเทพฯ ก็ส่งเงินมาให้ใช้ 4,000 บาท คนที่สองทำงานที่สุรินทร์อายุได้สิบกว่าขวบ คนที่สามเพิ่งเรียน ป. 1 เอง หลังจากออกมาจากโรงพยาบาลใหม่นั้นใช้ไม้ค้ำสองอัน พอเริ่มชินก็ใช้อันเดียว จนปัจจุบัน

ภรรยาของหิงเล่าว่า "เคยคิดที่จะหนีจากหิงเพราะว่า ช่วง 3-4 ปีหลังจากโดนระเบิด น้ำเค็ม(หิง) กินเหล้า พอเมาก็บ่นไปร้องไห้ไป บางครั้งถ้ากินเยอะก็จะบ่นว่าเสียต๋ายชา และก็หงุดหงิดง่าย ใครก็เข้าหน้าไม่ติด พอเห็นเพื่อนไปทำงานก็ก็น้อยใจว่าตนเองทำงานได้ไม่เหมือนคนอื่น น้ำเองตอนนั้นก็น้อยใจมากแต่พออยู่ด้วยนานๆ ก็เข้าใจว่าเพราะอะไร พยายามให้กำลังใจไม่ให้เค้านิดมากและลูกก็เข้าใจ เขาบอกพ่อว่าไม่เป็นอะไรนะพ่อ พวกหนูยังอยู่ แกก็ค่อย ๆ ดีขึ้น ตอนที่น้ำท้องน้องตึก (ลูกคนสุดท้อง) ลูกชายคนที่สอง ก็มาถามว่าน้องเค้าน่าจะขาดเหมือนพ่อหรือเปล่า " หลังจากที่เราเริ่มปรับตัวได้ก็เริ่มหันมาหาทางทำมาหากิน ลูกสาวก็ช่วยซื้อรถมอเตอร์ไซด์ให้หนึ่งใช้เวลาไปไหนมาไหน หิงสามารถซื้อรถมอเตอร์ไซด์พาภรรยานั่งมอเตอร์ไซด์ไปเกี่ยวหญ้าคาได้ เมื่อเกี่ยวไปได้มากๆ ก็มัดรวมกัน เทินบนหัวแล้วขนกลับบ้านได้ จนมีชาวบ้านแซวว่าคนขาดพาคนขาดนั่งมอเตอร์ไซด์เพราะภรรยาหิงไม่สามารถซื้อรถมอเตอร์ไซด์ได้

การได้รับความช่วยเหลือ

หลังจากที่กลับมาอยู่ที่บ้านได้สองอาทิตย์ได้ไม่กี่เท่า และต่อมาทางโรงพยาบาลกาเบ็งมีจดหมายให้ไปทำขาเทียม หิงเคยอบรมอาชีพที่โรงพยาบาลกาเบ็ง ตัดผม แต่ทำไม่ได้เพราะมือสั่น (สงสัยว่าอาจจะมาจากการที่เคยเป็นไข้จับสั่นตอนอยู่ที่ชลบุรี)

ความคาดหวังในอนาคต

ตอนที่ขาดใหม่ ๆ ก็ลำบากมาก เพราะยังทำอะไรไม่ได้ เดินไม่ถนัด เมียก็ทำงานรับจ้างไปเรื่อย ๆ ขัดสนบ้าง แต่ลูกก็ส่งเงินมาให้แต่ไม่มากและยังเล็กอยู่ จึงคิดว่าอยากหางานทำ หาเงินและเก็บออมมาก ๆ เพราะอนาคตอยากให้ลูกสาวมาค้าขายที่บ้านเพื่อจะได้อยู่ด้วยกัน แต่ตอนนี้ยังไม่มีทุน

การร่วมกิจกรรม

ภรรยาของหิงไม่อยากจะให้เข้าร่วมกลุ่มกับคนพิการคนอื่น ๆ เพราะว่าจะมีคนกินเหล้าแล้วไม่ทำงาน ก็ไม่อยากจะให้ไปยุ่งสังด้วย แค่มีกินแค่นี้ก็พอใจแล้ว ไม่อยากให้รวมเพราะบางคนทำงานบางคนไม่ทำงาน เอาเปรียบกัน

กรณีศึกษาที่ 5 นายราช อายุ 40 ปี ชาย้ายขาดเหนือเข่า

ราชจบการศึกษาชั้นป.4 ครอบครัวย้ายมาจากบุรีรัมย์ โดยตามพ่อ แม่มาอยู่อาศัยอยู่ปลายนา ประมาณเกือบ 20 ปี โดยย้ายมาอยู่ที่บ้านพาสันเดียวกับบ้านอยู่ห่างจากบ้านพ่อแม่ประมาณ 2 กิโลเมตร ปัจจุบันอยู่กับลูกสามคน คนโตผู้ชายเรียนถึง ป. 3 คนที่สองและสาม เป็นฝาแฝดหญิงชายได้เรียนถึง ป. 1 แต่ปัจจุบันทั้ง 3 คนไม่ได้เรียนหนังสือเลย เพราะต้องมาช่วยพ่อตัดไม้ไผ่ถ่าน ส่วนภรรยาของราชหนีไปแล้วเมื่อสองปีที่ผ่านมามี จึงทำให้ราชต้องรับผิดชอบในการดูแลลูกตามลำพัง

การประสบอุบัติเหตุ

ราชโดนระเบิดปี 2538 ขณะเข้าไปจับอึ่งทางชายป่าหลังหมู่บ้าน ราชเล่าว่า"กรรมของผมนี่จะบวชแต่ดันไปโดนระเบิดเสียก่อน" ราชถูกส่งตัวเข้าโรงพยาบาลกาบเชิงเพื่อทำแผล และถูกส่งตัวเข้าโรงพยาบาลสุรินทร์ต่อ ราชโดนตัดขาไป สองครั้ง ครั้งแรกตัดครึ่งข้าง ต่อมาขาบวมหมอเลยตัดเหนือเข่า ใช้เวลารักษาตัวนาน 45 วัน โดยมีแม่นำราชไปเฝ้าตลอด ราชไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพราะได้รับการสงเคราะห์ แต่หลังจากโดนระเบิดต้องขายบ้านเพื่อใช้เงินมาเลี้ยงลูกและคนในครอบครัว

การประกอบอาชีพ

ราชเคยเป็นทหารในสมัยที่อยู่บุรีรัมย์ก่อนโดนระเบิดราชทำนา โดยเขาที่นาของคนอื่นทำเพราะย้ายมาอยู่ข้างนาไปจึงไม่ได้รับจัดสรรที่ดิน ปัจจุบันราชเผาถ่านจากไม้ยูคาลิปตัสและไม้จุก ราคาถ่านน่าจะขายได้ถึง 180 บาท แต่ราชกลับถูกกดราคาขายได้เพียงกระสอบละ 120 บาทเท่านั้น ราชต้องออกไปอยู่ปลายนา ซึ่งอยู่ห่างจากบ้านประมาณ 2 กิโลเมตร เพื่อทำถ่านจากต้นยูคาลิปตัส ซึ่งต้องขโมยไม้เขาเผาเพราะไม่รู้จะไปทำอะไรแล้วและนอกจากนี้ก็รับจ้างเลี้ยงวัวเพื่อเอาลูกวัว ในอนาคตราชคิดว่าอยากเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงเอากลู มาเลี้ยงพี่ น้อง และลูก ๆ

การได้รับความช่วยเหลือ

ได้ขาทียมจากโรงพยาบาลสุรินทร์มานั่งอัน แต่ไม่ได้ใช้เพราะมันไม่มีข้อต่อตรงหัวเข่า ใส่เดินแล้วมันขัด นอกจากนี้ก็จะได้อาหารแห้งทุกวันที่ 9 ของเดือนจากสำนักงานโคเออร์สุรินทร์

การร่วมกิจกรรม

เวลามีนงานบุญในหมู่บ้านจะเข้ามาช่วยบ้าง งานวันคนพิการก็จะไปร่วมเสมอ และไปเลือกตั้งทุกครั้ง ราชเคยมีการเสนอให้มีการทำถนนภายในหมู่บ้านให้ดีกว่านี้ เพราะเป็นลูกรัง เวลาฝนตกจะลำบากมาก การปรับตัว โดนใหม่ ๆ เคยเอาปืนจะมายิงฆ่าตัวตาย เพราะคิดว่าตนเองหมดความหมาย แต่คิดว่าต้องดูแลลูก

กรณีศึกษาที่ 6 นายสมพงษ์ อายุ 35 ปี ชาข้าวขาดได้เข้า

สมพงษ์เดิมอยู่ที่อำเภอปราสาท แล้วพ่อกับปู่ไปอยู่เขมร 2 ปี พ่อได้ข่าวว่าเขมรจะแตกก็กลับมาอยู่ที่ไทยเมื่อปี 2520 สมพงษ์มีพี่น้อง 8 คน สมพงษ์เป็นคนที่ 5 พี่น้องของสมพงษ์จะโดนเกณฑ์ทหารคนเว้นคน สมพงษ์ได้เรียนชั้น ป. 4 ที่โรงเรียนบ้านด่าน เพราะตอนนั้นเกิดภาวะสงคราม โรงเรียนโดนระเบิดลงบ่อย การสอนจึงไม่ต่อเนื่องเพราะต้องคอยหนีสงครามด้วย

ครอบครัว

สมพงษ์แต่งงานแล้ว ภรรยาของสมพงษ์มีอาชีพปลูกกรรณที่ชายแดนช่องจอมและเป็น อ.ส.ม. ประจำหมู่บ้าน มีลูกด้วยกัน 2 คน คนโตเป็นผู้หญิงเรียนอยู่ชั้น ม. 1 โรงเรียนบ้านด่าน คนที่สองเป็นผู้ชายเรียนอยู่ ป. 2 โรงเรียนบ้านด่าน

การประกอบอาชีพ

สมพงษ์เป็นพรานหาของป่า ทำนา ทำนุ้ญาคา ต่อมาโดนเกณฑ์เป็นทหารอยู่ พัน 1 รอ. มหาดเล็ก รักษาพระองค์ ในช่วงที่ไปเป็นทหารเป็นห่วงที่บ้านมากเพราะตอนนั้นเขมรยังยิงกันอยู่ เพื่อนที่เป็นทหารด้วยกันรักเรามากเพราะมาเห็นความลำบากที่ของเราเขาก็สงสาร สมพงษ์เล่าว่าช่วงที่เป็นทหารได้ความรู้และประสบการณ์มามาก ช่วยทำให้ใจเย็นขึ้น คิดก่อนทำมากขึ้น และได้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเลี้ยงปลา เลี้ยงสัตว์ จึงคิดว่าหลังปลดประจำการจะทำมาหากินที่บ้านเพราะตอนนั้นมีภรรยาและลูกแล้วอยากจะตั้งตัว แต่พอกลับมาพบว่าทางหลวงยึดที่นาหมด แล้วแบ่งให้ทำกินเหลือเพียง 4 ไร่ ก็รู้สึกหมดแรง ห่อใจที่จะทำความรู้ที่ได้จากการเป็นทหารมาพัฒนาที่ดิน หลังจากมาอยู่ที่บ้านได้สามปีก็โดนระเบิด ปัจจุบัน ยิงปลา เลี้ยงวัว รับซ่อมจักรยาน รถเข็นและทำนา โดยเช่าที่ประมาณ 10 ไร่ จ่ายค่าเช่านา เป็นข้าว 12 กระสอบ

อนาคต อยากได้ทุนสัก 15,000 บาท ซื้ออุปกรณ์เปิดร้านซ่อมจักรยาน ซ่อมเครื่องยนต์ ในหมู่บ้าน หรือขยายไปช่องจอม และกะจะยืมเงินหลานมาซื้อรถไถ (มือหนึ่งประมาณ 50,000 บาท มือสองประมาณ 30,000 บาท) เอมานชนนุ้ญาคา ไถนา เป็นยานพาหนะ ดัดเครื่องใช้รดน้ำได้

อุบัติเหตุ

วันที่ 24 ตุลาคม 2538 ซึ่งเป็นวันที่เกิดสุริยคราส สมพงษ์ไปเกี่ยวนุ้ญาคาแถวคนเดียวแถวช่องเปราะะ แล้วเดินไปเหยียบระเบิดช่วงประมาณสองโมงกว่า ระหว่างรอคนมาช่วยจึงเอาปืนที่ใช้ล่าสัตว์มามัดกับขาลากตัวเองมาให้ใกล้ถนนที่สุดเพื่อขอความช่วยเหลือ แต่ผลทำให้เซลล์ขาส่วนล่างตายเพราะเลือดออกมากกว่าคนจะมาช่วยก็ 4 โมงเย็น

การรักษาพยาบาล

ถูกส่งตัวไปโรงพยาบาลกาบเชิง แต่งแผลแล้วส่งไปที่โรงพยาบาลสุรินทร์ รักษาาน 40 วัน จึงกลับบ้าน ไปเอาซาเทียม ก็นั่งรถโดยสารไป รถเบรคก็หักล้ม เลยต้องเข้าโรงพยาบาลกาบเชิงอีกรอบ

ความช่วยเหลือ

ได้ซาเทียมจากมูลนิธิของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โรงพยาบาลบุรีรัมย์ โรงพยาบาลสุรินทร์ ซาเทียมทั้ง 3 อัน พังหมดแล้ว ซาเทียมอันแรกทำที่ศูนย์ฟื้นฟูคนพิการพระประแดง เสียเงินไป 3800 บาท แต่หนักมาก ประมาณ 2 กิโลกว่า อันที่ใช้ปัจจุบัน มีทั้งแบบมีฝาเท้า และอีกอันเอาไว้ทำเกษตร ซึ่งไม่มีฝาเท้าใช้สะดวกกว่า

สมพงษ์เคยไปฝึกอาชีพอบรมซ่อมจักรยาน ซ่อมเครื่อง ซ่อมรถไถ ตัดผม จากศูนย์ฝึกอาชีพราษฎรชายแดน

ได้วุฒิมาจากมูลนิธิของสมเด็จพระเจ้า 3 ตัว แต่เมื่อเลี้ยงแล้วต้องส่งคืนแม่พันธุ์ 1 ตัว และลูก 1 ตัว

เคยไปฝึกอาชีพที่ขอนแก่น ทางอำเภอกาบเชิงส่งไป ต้องมีการทดสอบ ความรู้ไม่ถึง ก็ได้เรียนตัดผม ถ้านำมาทำอาชีพ คงจะสู้เจ้าเดิม ร้านใหญ่ ๆ เขาไม่ได้อำเภอเขาส่งไปเรียนฟรี แต่ไม่มีทุนในการประกอบอาชีพให้

เคยมีทหารนำไก่มาให้เลี้ยง 15 ตัว ตาย 3 สักพักพอไม่ได้ดูแล มันก็พากันตายหมด

สมพงษ์เล่าว่าที่ตนเองได้ของมากเพราะมักจะร่วมประชุม ให้ความร่วมมือดี จึงได้รับความช่วยเหลือมากกว่าคนอื่น ๆ

ตอนนี้ก็พอใจในการดำรงชีวิต แต่อยากจะเปิดตู้ซ่อมจักรยาน คิดอยากจะทำอะไรมากกว่านี้จนนอนไม่หลับ แต่ภรรยาเป็นคนใจเย็น ภูมิใจ ลูก ๆ ก็ภูมิใจ เป็นกำลังใจให้ ลูกก็เชื่อฟังมาก

ความยากลำบาก

ตอน ปี 2543 ช่วงนั้นไม่ค่อยสบาย เป็นดีซ่าน โรงพยาบาลรัฐก็ไม่รับ ตอนแรกมันเป็นไข้ ไอ หน้าตาเริ่มเหลือง ไปโรงพยาบาลกาบเชิง ก็หาย พักได้ 15 วัน ก็ไปทำนา ดำนา อีกเดือนก็เป็นอีก หมอว่า เราก็บอกไปว่าถ้าไม่ได้ทำงาน ก็ไม่มีใครทำ มันจำเป็นต้องทำเพราะมีภาระ หมอทางโรงพยาบาล ชื่อหมอเอกชัยก็ให้กำลังใจ ให้สู้ เป็นหนักก็เข้าโรงพยาบาลสุรินทร์ หมอจัดยาให้เหมือนเดิม ไม่นาน จึงไปเข้าโรงพยาบาลรวมแพทย์ ให้ไปหาหมอชาญชัยเพราะมีคนเคยเป็นแล้วเขารักษาหาย โดยนายชัยให้เงินไป 700 บาท ให้ไปรักษา หมอให้พักผ่อน อย่าตากแดด อย่าเสียงดัง พักหนึ่งเดือน กินผักกับน้ำหวาน ไม่ให้กินของเค็ม กินข้าวแข็ง อาทิตย์ต่อมาเริ่มมีกำลัง ก็โทรไปหาหมอบอกอาการ ก็ดีขึ้น ไปตรวจที่โรงพยาบาลเขากิ่งว่าอาการดีขึ้น ชาวบ้านเขากลัวว่าเป็นโรคเอดส์ ให้ไปตรวจเลือด ก็ตรวจ หมอบอกว่าไม่เป็นอะไร

ช่วงนั้นภรรยาก็ไปรับจ้างขุดลอกคลอง พี่น้องของสมพงษ์ก็อยากให้อยู่ด้วยที่ชลบุรี ก็ทิ้งไปไม่ได้ เพราะมีทั้งลูกเมีย หลานอยู่ที่นี้ หลานที่ทำงานที่ชลบุรีก็ส่งเงินมาให้ เพราะเคยส่งเสีย เคยให้เงินเขา

กับครอบครัวไม่มีปัญหา จะมาจากคนอื่นมากกว่า ปีที่แล้วก็ต้องขายข้าวเอาเงินเข้ากลุ่มออมทรัพย์ ซึ่งจะมีทุนหมุนเวียน 200,000 บาท ก็จะได้ผลประโยชน์คือ

มีการขายปุ๋ย ได้กำไรนิดหน่อย

มีเงินปันผล

สามารถกู้ยืมเงินได้ ดอกถูก

การปรับตัว

สมพงษ์คิดว่าเป็นกรรมที่โดนระเบิดเพราะว่าตนเคยเป็นพรานล่าสัตว์ โดนกรรมตามทัน ช่วงโดนใหม่ ๆ ก็เจ็บมากหน่อย ก็ทำใจนานหน่อยใช้เวลาประมาณ 3-4 ปี และผลมักจะอีกเสบบ่อยเพราะใส่ขาเทียมบ่อย ทำอะไรก็ไม่ทันใจ แต่เวลาหาปลา หากจะจับได้มากขึ้นกว่าแต่ก่อน ส่วนลูกสาว ลูกชายชั้น จะช่วยทำงาน รักพ่อ เป็นห่วงพ่อ

ภรรยาของสมพงษ์เคยคิดที่จะขายบ้าน แต่สมพงษ์ได้กล่าวว่า " เอากระดุกทำบ้านให้ลูกไม่ได้นะ" เพราะสมพงษ์เห็นว่าบ้านจะเป็นมรดกเพียงอย่างเดียวในตอนนี้อย่างไรเขาจะสามารถให้ลูก ก็ทำให้ภรรยาเชื่อใจ สมพงษ์ว่าจะสามารถทำงานหาเลี้ยงครอบครัวได้

หนี้สิน

หนี้ค่าน้ำทำนาข้าว 2000 บาท

กู้สหกรณ์อำเภอมาทำบ้าน 10,000 บาท ดอกร้อยละ 7 ชาติสง 2 ปีขึ้นไป ดอกร้อยละ 12 เหลืออีก 8,000 บาท

ยืมญาติมาประกันตัว เหลืออีก 5,000 บาท เพราะโดนข้อหาขโมยไม้ ตัดไม้ โดนพวกป่าไม้จับ เสียค่าประกันตัวทั้งตัวเองและเมีย 15,000 บาท และโดนยึดรถมอเตอร์ไซด์ 1 คัน โดนเมื่อ พ.ศ. 2541

พวกเงินกองทุนที่ไม่อยากไปเบิก เก็บออมไว้ให้ลูกหลาน บางครั้งแอบซ่อนเงินไว้ใช้ยามฉุกเฉิน มีการวางแผนการใช้เงิน " พี่ไม่ได้เรียนสูง อยากให้ลูกเรียนสูง พี่ลำบากไม่อยากให้ลูกลำบาก"

กิจกรรมในชุมชน เคยพยายามรวบรวมคนพิการแต่ไม่สำเร็จ เพราะไม่มีองค์กรรองรับ ทำศาลาวัด และเป็นกรรมการหมู่บ้าน เคยมีการประท้วงโครงการที่ไม่โปร่งใส สมพงษ์กับพวกก็ไม่ยอม อ.บ.ต. จึงไม่ค่อยชอบสมพงษ์นัก เคยขู่ที่จะยิงสมพงษ์ แต่สมพงษ์บอกว่าเป็นผู้นำจะต้องยอมรับความคิดเห็นชาวบ้าน แต่ชาวบ้านหมู่ 14 เก่ง มีโครงการเงินคนจนจะตั้งคณะกรรมการตรวจสอบกันเอง สมพงษ์บอกว่านายก ฯ คนนี้ดี มีนโยบายที่ช่วยเหลือคนพิการที่เห็นได้ชัด เป็นรูปธรรม

กรณีศึกษาที่ 7 นางสาวเดือน อายุ 41 ปี ชาวเขาชาติใต้เขา

สกวเดือนจบการศึกษาชั้น ป.4 เมื่อก่อนโดนระเบิด รั้งจ้าง เลี้ยงควาย เย็บผ้า ปัจจุบัน ขายของแห้ง ขนมห ที่บ้าน ทำสวนครัว เลี้ยงไก่ อยากรเลี้ยงหมู เลี้ยงไก่พันธุ์ เพราะดูจากคนที่เคยเลี้ยงมาแล้ว

สาเหตุความพิการ

สกวเดือนไปเลี้ยงควายแถวด้านศุลกากร แล้วจึงเหยียบระเบิด เมื่อปีพ.ศ. 2520 ถูกส่งไปโรงพยาบาลสุรินทร์ เพราะในสมัยนั้นโรงพยาบาลกบเชิงยังไม่สร้าง ไม่ต้องเสียค่ารักษาพยาบาลเพราะได้รับการช่วยเหลือ ขาเทียมอันแรก ได้จากมูลนิธิพระพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนาฯ แต่ไม่พอดี จึงต้องใช้ไม้ค้ำในช่วงแรก ๆ ใช้ไปไม่ถึงปีก็ไปทำใหม่ ที่โรงพยาบาลศิริราช โดยทางกรมประชาสงเคราะห์ออกค่าใช้จ่ายให้

ปัจจุบันทำที่โรงพยาบาลสุรินทร์ จะเปลี่ยนผ้าเท้าทุก ๆ 3 ปีที่โรงพยาบาลสุรินทร์ สกวเดือนได้ฝึกเย็บผ้าที่อุบลฯ ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการ และไปตัดเย็บที่สุรินทร์ 1 ปี ช่วงแรกที่ออกจากโรงพยาบาลต้องใช้ไม้ค้ำช่วย บางครั้งลืมนิ้วว่ายังมีขา ก็เอาขาข้างนั้นลง จึงหกล้มและเป็นแผล ก็ร้องไห้ทุกวันในช่วงนั้น

ครอบครัว

ปัจจุบันสกวเดือนเลิกกับสามีที่เป็นชาวเขมร โดยแม่จับแต่งงานแบบคลุมถุงชน แต่ไม่ได้จดทะเบียน มีลูกผู้หญิง 2 คน คนแรกอายุ 20 ปี ทำงานรับจ้างอยู่กรุงเทพฯ ส่งเงินให้เดือนละ 2,000 บาท คนที่สองเรียนชั้น ม.1 และยังคงเลี้ยงลูกให้น้องสาวคนที่สาม อยู่ชั้น ม.1 และเลี้ยงลูกให้น้องชายอยู่อนุบาล

บริเวณบ้านจะเป็นบ้านน้องชาย โดยแม่จะอยู่กับน้องชาย แม่ไม่ค่อยรักลูกสาว รักลูกชาย วันหนึ่งน้องชายทะเลาะกับภรรยา แล้วน้องสะใภ้หนีมาอนด้วย น้องชายกินเหล้ามาตามภรรยาแต่ภรรยาไม่ยอมออกจากห้องนอน สกวเดือนจึงไม่ยอมให้พบ น้องชายบันดาลโทษะ เอาแมวของสกวเดือนฟาดกับกำแพง ตายไปหลายตัว ถีบกำแพงบ้านพัง น้องชายคนที่สองไม่ฟังคำห้ามจากสกวเดือน สกวเดือนก็บอกว่าเป็นความผิดของตัวเอง ก็ยกมือไหว้ น้องชายไม่ฟังตบหน้าสกวเดือน จนน้องชายคนเล็กต้องมาห้าม พอบอกแม่ แม่ก็เข้าข้างน้องชายคนที่สอง

แม่จากเดิมที่อาศัยอยู่กับสกวเดือน แต่ตอนหลังก็ย้ายไปอยู่กับน้องชาย เพราะสกวเดือนบอกว่าต่อไปนี้น้องชายไม่ต้องให้ข้าวปลากินที่ตัวเองจัดไว้ แม่จึงโกรธ น้องสาวพี่เขาส่งเงินมาให้แม่พร้อมค่าเล่าเรียนลูก และค่าดูแลหลาน แม่ก็พาลโกรธสกวเดือน บางครั้งก็ขโมยเงินที่ขายของไปด้วย ขโมยของกินจากร้านค้าบ้านที่เขา

ซึ่งตอนที่น้องสาว น้องชายมาเยี่ยมบ้านน้องก็มาถามแม่ถึงเงินที่เคยส่งมาให้หลาน แม่ก็บอกว่าให้เงินหลานแล้ว ซึ่งพี่สกวเดือนรู้สึกน้อยใจมากที่แม่ไม่รักพี่เขาเลย แถมตอนแต่งงานก็คลุมถุงชนให้พี่เขาแต่งงานกับคนที่ไม่รู้จัก และยังยุให้สามีพี่เขาเลิกกับพี่สกวเดือนอีกตั้งหาก ตอนเล็กกัน ลูกคนเล็กอายุได้ขวบกว่า ๆ

สกวเดือนเป็นคนเก็บออม ทำงานเก็บเงินให้เขาๆและแลกเป็นข้าวสาร สกวเดือนรู้สึกภูมิใจในตนเองที่ยืนหยัดอยู่ได้ และกล่าวว่า"คนอื่นมีขา มีผิวมีเมียก็ยังมีเงินพี่เลย แต่แม่พี่ยังไม่เคยภูมิใจในตัวพี่เลย"

ชาวบ้านคนอื่นบอกว่าแม่ของสกาเวือนโชคดี มีลูกมีกินสุขสบาย แต่แม่กลับบอกเพื่อนบ้านว่าลูกไม่เคยส่งเสียเลี้ยงดู

สกาเวือนเคยไปทำงานที่กรุงเทพฯ ไปเย็บผ้า พอได้ทุนก็กลับมาอยู่บ้าน เปิดร้านขายของชำเล็ก ๆ

การร่วมกิจกรรม

เวลาทีมงานพัฒนาชุมชนก็ไปร่วมอยู่เสมอ

หนี้สิน

ไม่มี แต่เวลาไม่มีเงิน ขอยืมน้องก็ไม่มีให้ จะไปกู้เงินจากสงเคราะห์เพื่อมาลงทุนก็ไม่มีคนค้ำประกันให้

ความลำบาก

ตอนที่ลูกคนเล็กเกิด ก็หย่ากับสามีและมีปัญหากับแม่ จึงไปรับจ้างที่สุรินทร์ โดยไปเย็บผ้า ชักผ้า แต่ไม่พอกิน จึงได้เข้าไปทำงานที่กรุงเทพฯ ไปเจอพวกคริสเตียน จึงเข้าโบสถ์ บาทหลวงเขาก็ช่วยซื้อหาเทียมให้ที่ศิริราช ประมาณ 1 เดือนก็ไปเอา หลังจากนั้นก็ไปเย็บผ้าที่ร้านสุทประมาณปีหนึ่ง รายได้ดีมาก สามารถส่งเงินให้ที่บ้านเยอะมาก ค่อนข้างสบายกาย แต่ไม่สบายใจ เพราะพี่เป็นคนไม่อดทน เนื่องจากเจ้าของร้านเวลามาจะต้องหาเพื่อนคุยและต้องฟัง จู้จี้ และรู้สึกไม่ชอบ และพอลกลับมาบ้าน ตอนนั้นลูกคนโตอยู่ ป.4 คนเล็กอยู่อนุบาล ตอนนั้นบ้านยังไม่เพปูน ตอนนอนต้องนอนบนไม้กระดาน ลูกคนเล็กนอนดิน พอตอนเช้าลูกคนเล็กจะต้องลงมานอนบนดินเสมอ พอขอให้แม่ช่วยดูหน่อย เขาก็ไม่ช่วย เลยตัดสินใจกลับมาอยู่บ้าน มาเย็บผ้า

ต้องเลี้ยงลูกตัวเองด้วย ลูกน้องสาวด้วย ส่วนลูกคนโตไปเป็นหมอนวดแผนโบราณ และไปเป็นคนดูแลคนแก่ตามบ้าน โดยมีบริษัทจัดหางานคอยหางานให้และหักเปอร์เซ็นต์ เวลาไม่มีงานก็จะอยู่กับบริษัทเลย ค่าอาหารและที่พัก 30 บาทต่อวัน ลูกสาวจะเรียนไปด้วยทำงานไปด้วยจนจบ ม. 6 แล้ว และคิดจะเรียนต่อ

อนาคตถ้าแม่ของสกาเวือนขายบ้านพี่เขาจะไปอยู่กับลูกที่ กรุงเทพฯ ไปทำงานรับจ้างหรือไม่ก็เย็บผ้า

กรณีศึกษาที่ 8 ขอบ อายุ 42 ปี ชาชายชาติได้เช่า

ขอบจบการศึกษาชั้น ป.4 เดิมเป็นคนบ้านด่าน มีเมีย และลูกชาย 3 คน คนโต อยู่ ป. 6 ขอบไปหาของป่า คนที่สองอยู่ ป.5 ขอบทำงานบ้าน คนที่สามอายุ 3 เดือน ภรรยาบอกว่าขอบชอบเข้าป่าล่าสัตว์บ่อยไม่ค่อยพูด

การประกอบอาชีพ

เมื่อก่อน ทำนา เป็นพราน เป็นช่างไม้ รับทำเฟอร์นิเจอร์ รับจ้าง เคยไปทำงานที่กรุงเทพฯ แล้วโดนเบียดค่าแรง เลยกลับบ้าน ปัจจุบัน รับทำเฟอร์นิเจอร์ ทำนา รับสร้างบ้าน รับจ้าง ในอนาคต ยังคิดไม่ออก แต่อยากหาอาชีพใหม่มาเสริม เพราะ อีกไม่กี่ปีไม่กี่ก็จะหมดแล้ว ถึงตอนนั้นก็คงหมดหนทางทำกิน

การประสบอุบัติเหตุ

ขอบไปหาของป่าที่บริเวณชายแดน เมื่อกรกฎาคมปีพ.ศ. 2538 ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลกาบเชิงท่าแมลง และถูกส่งต่อไปที่โรงพยาบาลสุรินทร์ ได้รับยกเว้นค่ารักษาฟรี ช่วงอยู่ในโรงพยาบาลประมาณ 1 เดือน พยายามทำใจตั้งแต่อยู่ที่โรงพยาบาลแล้ว กลับบ้านก็มาทำงานเลย แมลงก็ยังเจ็บอยู่ เดินขาเดียวทำเฟอร์นิเจอร์ ถ้าไม่ทำก็ไม่มีอะไรใช้ บางช่วงก็ท้อแท้ ถ้าได้ทำงานก็ไม่คิด ภรรยาจะช่วยดูแล ตอนอยู่ที่โรงพยาบาลลูกคนโตก็หงอย คิดถึงพ่อ เมื่อไหร่พ่อจะกลับจากโรงพยาบาล เมียไปเฝ้าตลอด พอออกมาอยู่บ้านเวลาที่ไปหาหมอยุ่ ภรรยาก็จะเข็นรถไปส่งที่ท่ารถ 4 เดือนกว่าแผลจะหาย ขอบได้รับขาเทียมจากโรงพยาบาลสุรินทร์ 3 อัน จากบุรีรัมย์ 1 อัน แต่ใช้ 1 อัน เพราะว่าใส่สบาย น้ำขอบจะใส่ขาเทียมตลอด เลยทำให้ขาลีบ นอกจากนี้

- ได้รับไม้จากทางทหาร พวกเลือกตั้ง แต่เลี้ยงแบบตามมีตามเกิด ไม่ทำตามคำแนะนำ ไม้จึงตายหมด

- ได้เงินทุนช่วยเหลือจากผู้ว่าราชการจังหวัด 1,000 บาท และกาชาด 1,000 บาท
- ได้อาหารแห้งจากโคเฮอร์ โดยผ่านทาง ต.ช.ค. ทุกวันที่ 9 ของเดือน ซึ่งไม่ได้ให้แก่คนพิการ แต่ให้ทั้งคนชรา คนพิการประเภทอื่นด้วย

- ทำสัญญาที่ดินทำกินกับทหาร จำนวน 4 ไร่ เป็นสัญญาปีต่อปี ทำสัญญามาแล้ว 5-6 ปี แต่ละปีทำนาได้ประมาณ 14 กระสอบ

- ได้เงินจากกองทุน SIP ปีที่แล้ว Menu 5 ประมาณ 3,000 บาท / ปี

ปัจจุบัน ขอบมีมรดกเพียงอย่างเดียวคือบ้านสองชั้นซึ่งยังสร้างไม่เสร็จ และเครื่องมือช่างไม้ ซื้อมาด้วยน้ำพักน้ำแรงของตนเองหลังที่เหยียบกับระเบิดแล้ว

หนี้สิน

กู้เงินจากกองทุนคนจน (กขคจ) ไม่เสียดอกเบี้ย ประมาณ 20,000 บาท กะว่าจะมาซื้อเครื่องมือช่างไม้ แต่เมื่ยเกิดคลอดลูกจึงหมด เวลาไม่มีเงิน มักจะขอยืมจากญาติก่อนเพราะไม่อยากเป็นหนี้ กลัวไม่มีปัญญาใช้ ชอบเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ประมาณ 4 ปีมาแล้ว

การร่วมกิจกรรมของชุมชน

จะไปใช้สิทธิทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง ส่วนกิจกรรมในชุมชนจะได้ทำบ้าง เช่น ทำศาลาเฝ้าศพที่วัดแล้ว แต่โอกาส

ความยากลำบาก

ตอนที่ออกมาจากโรงพยาบาลใหม่ๆจะคิดมากเพราะทำใจยังไม่ได้ ญาติๆไม่ค่อยให้ความช่วยเหลือ ต้องคอยช่วยตัวเอง บางครั้งนั่งร้องไห้ ตอนที่อยู่โรงพยาบาลน้อง ๆ ก็ให้เงินบ้าง

กรณีศึกษาที่ 9 ชัย อายุ 45 ปี ชาข้าวชาดเหนือเข่า

ชัยจบการศึกษาชั้น ป.4 ปัจจุบัน อยู่กับพ่อที่เป็นอัมพฤกษ์ และกับพี่ๆน้องๆ ส่วนแม่ได้แยกทางกับพ่อมานานแล้ว ชัยแต่งงานเมื่อปีพ.ศ. 2524 ชัยมีลูกสาวด้วยกัน 1 คน พอปีพ.ศ. 2526 ก็แยกทางกันกับภรรยา ลูกสาวไปอยู่กับภรรยา มีในช่วงนี้ก็ย้ายมาอยู่กับ

การเกิดอุบัติเหตุ

ชัยโดนระเบิดปี 2534 ขณะที่เข้าไปล่าสัตว์ที่ช่องครามชุม หลังจากนั้นไปทำแผลที่โรงพยาบาลกาบเชิง และถูกส่งตัวไปที่โรงพยาบาลสุรินทร์ อยู่ได้ 31 วัน ชัยได้รับการยกเว้นค่ารักษาพยาบาล หลังจากโดนระเบิดก็มีพี่น้องคอยช่วยเหลือจึงทำได้ ค่อยปรับตัวได้ ชัยบอกว่าคิดว่าเป็นเวรเป็นกรรมที่ตนเองโดนระเบิดเช่นนี้ เพราะว่าสมัยที่เป็นทหารพรานก็เคยกับวางระเบิดก็เลยทำได้

การประกอบอาชีพ

ชัยเคยเป็นตำรวจตระเวนชายแดน ต่อมาในปีพ.ศ. 2527-2534 ก็หันมาทำนา 4 ไร่ซึ่งเป็นที่ดินจัดสรรของทหารในโครงการอีสานเขียวและที่นาตนเองอีก 25 ไร่ เมื่อพิกาก็ยังไม่ได้ประกอบอาชีพอะไรพี่น้องจะช่วยดูแลอยู่ประมาณ 3 ปี ปัจจุบันขายของที่ชายแดนช่องจอม ขายหอยหูนั้ เติ่นโหยหอย ซึ่งได้เปอร์เซ็นต์ ร้อยละสิบห้า ประมาณ 4 ปีมาแล้ว และปลูกผักกิน ในอนาคตต้องการเปิดร้านขายของชำ โดยคิดว่าจะไปรับของจากน้องสาวที่เข้าไปซื้อจากสุรินทร์ และอำเภอบางพาราตามชาย ชัยเล่าว่าเคยมีเพื่อนที่เป็นคนพิการด้วยกันชวนไปเป็นขอทานในกรุงเทพ แต่ชัยปฏิเสธที่จะไปเพราะเห็นว่าตัวเองสามารถทำงานได้อยู่ ชัยกล่าวว่า"ทุกคนเก็บเงินได้ทั้งนั้นแต่มันขึ้นอยู่กับว่าคนนั้นจะทำหรือไม่ทำมากกว่า"

การช่วยเหลือ

หลังจากโดนระเบิดชัยได้ทำบัตรคนพิการทำให้ไม่ต้องเสียค่ารักษาพยาบาล ได้ข่าเทียมจากมูลนิธิสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี 1 อัน แต่ไม่ค่อยได้ใช้ เพราะจะใช้ไม่เท่าที่ทำเองมากกว่า นอกจากนี้ได้วัว 3 ตัวจากโคเออร์ และได้อาหารแห้งทุกวันที่ 9 ของเดือนนานประมาณ 3 ปีมาแล้ว ของที่ได้จะเป็นข้าวสาร อาหารแห้ง น้ำปลา กะปิ มาม่า ชัยสามารถเบิกยาที่ฐานพระร่วงได้ เพราะอดีตเคยเป็นผู้ช่วย ต.ช.ด. เลย์ได้ยาฟรี

การร่วมกิจกรรม

ชัยมักจะไปใช้สิทธิทุกครั้งทีเลือกตั้งหรือเข้าร่วมงานวัดแต่จะไม่ไปใส่บาตรเพราะเห็นว่าไปไม่สะดวก ชัยบอกว่าในหมู่บ้านมีกองทุนเงินคนจน (กคจ.) ให้ยืมเงินไม่คิดดอกเบี้ยได้ไม่เกินคนละ 5,000 บาท แต่ทางคณะกรรมการหมู่บ้านลำเอียงที่มักจะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ให้คนจนกู้ยืมน้อยแต่คนที่มิฐานะจะให้มาก ปัจจุบันชัยไม่มีหนี้สิน แต่อยากให้รัฐบาลมาช่วยเหลือบ้าง

กรณีศึกษาที่ 10 นายสมหมาย อายุ 36 ปี ชาช้ายขาดใต้เข่า

จบการศึกษาชั้น ป.6 มีภรรยาแล้ว ชื่อบุญมา มีอาชีพ รับจ้างเข็นรถที่ตลาดช่องจอม ทำนา เลี้ยงสัตว์ มีลูก สองคน คนโตเป็นผู้ชาย อยู่ ป. 6 คนที่สองเป็นผู้ชาย อยู่ ป.2 มีความสามารถพิเศษในการทำผืนต่อเรือ ทำกลองจากหนังวัว ซึ่งจกรยานได้

การประสบอุบัติเหตุ

โดนระเบิดปลายปี 2542 ขณะไปหาปลาที่หน้าเขื่อนห้วยด่าน โดนระเบิดระเบิดตลับแบ่ง ตัดขาการรักษาถูกส่งโรงพยาบาลกาบเชิง และถูกส่งต่อไปยังโรงพยาบาลสุรินทร์ รักษา 9 วัน ก็ออกมาอยู่ที่บ้านและได้รับการช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล สมหมายได้รับการช่วยเหลือ ขาเทียม จากโรงพยาบาลสุรินทร์ แบบเปลี่ยนผ้าเท้าจากโรงพยาบาลปราสาท รวมได้มาแล้วทั้งหมดสี่อัน พังไปแล้ว สองอัน ปกติถ้าเดินตามทุ่งจะไม่ใส่ แต่ถ้าเดินในหมู่บ้านจะใส่รองเท้า ในช่วงที่โดนระเบิดมาใหม่ๆ สภาพจิตใจแย่มาก เพราะเราคิดว่าเราไม่ได้ทำผิดกฎหมายที่จะเข้าไปรุกป่าที่อุทยานแห่งชาติ ที่ตั้งระเบิดก็ไม่ได้เข้า แต่เราไปจับปลาที่ในหมู่บ้านบริเวณเขื่อน แต่ทำไมเราถึงโดนระเบิด จะทำอะไรต่อก็ไม่ค่อยถนัดเหมือนเดิม แต่ก่อนเคยทำงานหาเงินได้ แต่ตอนนี้กลัวจะหาได้ ต้องให้ลูกเมียเป็นคนคอยหาเลี้ยง

การประกอบอาชีพ

ก่อนที่จะโดนระเบิดสมหมายทำนา เพาะเห็ดฟาง (โดยการสั่งซื้อเห็ดมาจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ โดยมีครูอาสาของกศน. มาสอนให้) แต่ก่อนเป็นคนริเริ่มที่ทำรถเข็นไปเข็นของจากคนที่มาซื้อของแถวตลาดสมบัติ ตลาดสิงโต ไปยังจุดผ่อนปรนบริเวณช่องจอม เมื่อ 4-5 ปีที่ผ่านมา เพราะสมัยนั้นยังไม่มีรถสองแถวเหมือนในสมัยนี้ ก็ถูกคนแถวนี้ว่าเขา แต่ก็ทำมาตลอดจนคนแถวนี้ที่ว่าเขายังไปเข็นเลยเพราะมันทำให้มีรายได้ แต่ตอนนี้เราทำไม่ได้ ก็ให้เมีย กับลูกไปเข็นแทนปัจจุบันเลี้ยงควาย ทำสวนครัวปลูกผักที่ทุ่งนาเลี้ยงไก่ ทำนา สิบไร่ อนาคตวางแผนอยากทำโรงสีแต่ต้องลงทุนประมาณ 28,000 บาท เลี้ยงหมู เลี้ยงไก่

ความยากลำบาก

สมหมายเล่าว่าในชีวิตลำบากตอนไหน มันเจ็บ แม้จะมีรถไถนา ปกติเวลาเดินมาก ๆ แล้วมันจะเจ็บจี๊ด ๆ เคยคิดน้อยใจว่าที่โดนระเบิดเราก็ไม่ได้เข้า ที่ที่โดนก็ไม่ใช่ตรงระเบิด มันเพราะอะไร คิดถึงแต่ลูกกับเมีย ก็ดิ้นรนกันไป สู้ทำไป อยากจะส่งเสียให้ลูกได้เรียนสูง ๆ แต่ไม่รู้ว่าเขาจะเอาหรือเปล่า เขาก็ช่วยทำงานบ้าน คนโตช่วยเข็นรถทุกวันเสาร์ อาทิตย์ ช่วยเกี่ยวข้าว คนเล็กเสาร์ อาทิตย์ก็จะไปดูควายแทนพ่อ แม่ เขายินดีช่วยนอกจากนี้ยังโดนอุบัติเหตุอื่น ๆ เคยเรียนช่าง เครื่องจักรมันแตกเลยกระเด็นทะลุมาถูกฝ่ามือข้างขวา ทำให้เส้นเอ็นขาด มีอหูด เส้นตึง ทำให้มือผิดรูป แต่ยังสามารถเขียนหนังสือได้

การร่วมกิจกรรม

เข้าร่วมแข่งเรือในช่วงลอยกระทง ขนาดที่นั่ง 4-5 คน ปีที่ผ่านมา แพ้หมู่ที่14 ก่อนหน้านี้นะ แข่งที่
ห้วยบ้านด่าน ไปวัด ไปเลือกตั้งทุกครั้ง แต่ยังไม่เคยรวมกลุ่มคนพิการเลย นอกจากของ TCBL

หนี้สิน

ไม่มี แต่เป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ของหมู่บ้าน

ภาคผนวก ข.

หน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือผู้พิการในจังหวัดสุรินทร์

สรุปรายละเอียดสิทธิประโยชน์ที่ผู้ประสบภัยจากทุพภิกขภัยได้รับจาก กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

กรมประชาสงเคราะห์

บุคคลผู้ประสบภัยจากทุพภิกขภัย จะได้รับสิทธิประโยชน์จากกรมประชาสงเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. การช่วยเหลือเบื้องต้น ตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยเงินทดรองราชการ เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน พ.ศ. 2538 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2540 ดังนี้

1.1 ค่ายาเท่าที่จ่ายจริงครอบคลุมจะไม่เกิน 200 บาท

1.2 บาดเจ็บสาหัสต้องรักษาตัวในสถานพยาบาล 3 วันขึ้นไป ช่วยเหลือเงินเบื้องต้น 3,000 บาท ถ้ารักษาเกิน 30 วัน ให้ช่วยเหลือเป็นเงินยืมรายละ 2,000 บาท/เดือน จนกว่าจะออกจากสถานพยาบาล กรณีที่เป็นสาธารถหนักยารายใหญ่ให้จ่ายเงินหรือสิ่งของอุปโภคบริโภค รายละไม่เกิน 2,000 บาท

1.3 บาดเจ็บถึงขั้นพิการ ประกอบอาชีพไม่ได้ ให้ค่าช่วยเหลือเบื้องต้น 10,000 บาท และช่วยเหลือเป็นเงินยืมรายคนละ 2,000 บาท/เดือน เป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี เว้นแต่สามารถประกอบอาชีพได้หรือมีหน่วยงานอื่นช่วยเหลือ

1.4 ช่วยเหลือทุนการศึกษาแก่บุตรในความอุปการะของผู้พิการ เป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี ดังนี้

1.4.1 ระดับอนุบาลและประถมศึกษา คนละ 1,000 บาท/เดือน

1.4.2 ระดับมัธยมศึกษา คนละ 1,500 บาท/เดือน

1.5 กรณีเสียชีวิต ได้ค่าทำศพรายละไม่เกิน 12,000 บาท ถ้าเป็นหัวหน้าครอบครัวให้พิจารณาช่วยเหลือเงินสงเคราะห์ครอบครัว อีกไม่เกิน 25,000 บาท ถ้าผู้เสียชีวิตมีบุตรให้ช่วยเหลือทุนการศึกษาแก่บุตรตามระเบียบ

2. การช่วยเหลือในระยะฟื้นฟู ผู้ที่ประสบภัยจากทุพภิกขภัยถึงขั้นพิการ ให้จดทะเบียนคนพิการ ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ. 2534 ณ สำนักงานประชาสงเคราะห์ที่มีภูมิลำเนาอยู่ เพื่อจะได้รับสิทธิประโยชน์ต่างๆดังนี้

2.1 ได้รับคำแนะนำการขอรับบริการสำหรับคนพิการ

2.2 เงินสงเคราะห์ครอบครัวเด็กและคนพิการ

2.3 เบี้ยยังชีพคนพิการเดือนละ 500 บาท ตลอดชีพ สำหรับผู้พิการรุนแรงไม่สามารถประกอบอาชีพได้

2.4 จัดหาเครื่องกายอุปกรณ์และเครื่องช่วยความพิการ เช่น รถเข็นนั่งสำหรับคนพิการ รถโยก ฯลฯ

2.5 บริการดูแลคนพิการในสถานสงเคราะห์สำหรับผู้พิการที่ถูกทอดทิ้ง ให้บริการฝึกอาชีพ บริการจัดหางาน การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชน

2.6 ให้กู้ยืมเงินเพื่อการประกอบอาชีพอิสระวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท

2.7 จัดสรรเงินอุดหนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับคนพิการ ให้คำปรึกษากฎหมายและเรื่องราวร้องทุกข์ ให้บริการข้อมูลข่าวสาร และส่งเสริมการจัดตั้งชมรมคนพิการ

3. การช่วยเหลืออื่นๆ ตามระเบียบกรมประชาสงเคราะห์ ให้การช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนทั่วไป โดยมีได้จำกัดความเดือดร้อน ซึ่งรวมถึงผู้ประสบภัยจากทุพภิกขภัยจะได้รับการช่วยเหลือตามระเบียบ ดังนี้

3.1 การสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและไร้ที่พึ่ง

3.1.1 ได้รับเงินสงเคราะห์ครอบครัวผู้มีรายได้น้อยและไร้ที่พึ่งครั้งละไม่เกิน 2,000 บาท ติดต่อกัน 3 ครั้ง/ครอบครัว

3.1.2 ช่วยเหลือเงินเป็นทุนประกอบอาชีพครั้งเดียว ครอบครัวละไม่เกิน 4,000 บาท

3.1.3 ช่วยเหลือเป็นค่าตอบแทนในการพัฒนาสาธารณประโยชน์ในอัตราไม่เกิน คนละ 100 บาท/วัน ติดต่อกันไม่เกินรายละ 30 วัน

3.1.4 ช่วยเป็นเงินในการจัดซื้อเมล็ดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ วัสดุเกษตร สำหรับการประกอบอาชีพตามโครงการ “เกษตรทฤษฎีใหม่”

3.2 เงินทุนประชาเศรษฐกิจสงเคราะห์

3.2.1 การสงเคราะห์ผู้มีฐานะยากจน โดยให้กู้ยืมในวงเงิน 10,000 บาท ผ่อนชำระภายใน 5 ปี โดยไม่มีดอกเบี้ยและต้องมีผู้ค้ำประกัน

3.2.2 เงินทุนหมุนเวียนส่งเสริมอาชีพสตรีสำหรับกลุ่มสตรีในชนบทกู้ยืมคนละ 15,000 บาท ผ่อนชำระคืนภายใน 1 ปี โดยไม่เสียดอกเบี้ย สมาชิกในกลุ่มเป็นผู้ค้ำประกัน

3.3 การฝึกอาชีพ

ส่งเสริมให้บุตรหลานของมีประสบภัยและเยาวชนสตรีที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา เข้ารับการฝึกอาชีพหลักสูตร 6 เดือน ในสาขาต่างๆ ในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรี 7 แห่งทั่วประเทศ

3.4 การสงเคราะห์เด็กในครอบครัว

3.4.1 ให้การสงเคราะห์เด็กในครอบครัวที่ประสบความเดือดร้อนเป็นเงิน รายละ 1,000 บาท และไม่เกิน 3,000 บาท ในรายที่มีเด็กเกิน 1 คน ช่วยไม่เกิน 3 ครั้ง/ครอบครัว

3.4.2 ให้การช่วยเหลือเป็นสิ่งของ เช่นเครื่องอุปโภค บริโภค อุปกรณ์การศึกษา เครื่องแบบนักเรียน แบ่ง นม ฯลฯ ช่วยไม่เกิน 3 ครั้ง/ครอบครัว วงเงินไม่เกินครั้งละ 1,000 บาท/คน และไม่เกิน 3,000 บาท ในรายที่มีเด็กมากกว่า 1 คน

3.4.3 กรณีพิจารณาเห็นควรให้การช่วยเหลือทั้งเงินและสิ่งของในคราวเดียวกันก็ได้ ในวงเงินไม่เกิน 2,000 บาท/ครอบครัว และไม่เกิน 3,000 บาท ในครอบครัวที่มีเด็กเกิน 1 คน

3.5 การให้ความช่วยเหลือตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 294 ลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2515

ให้บริการที่พักชั่วคราวแก่บุคคลและครอบครัวซึ่งไม่มีที่พักอาศัย โดยส่งเข้ารับบริการที่บ้านพักเด็กและครอบครัว รวม 9 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในกรุงเทพฯ ชลบุรี ปราจีนบุรี อุตรธานี นครสวรรค์ เชียงใหม่ นราธิวาส ภูเก็ต และสงขลา

3.6 เบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกจากคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำชุมชนหรือประจำหมู่บ้าน ให้ได้เบี้ยยังชีพเดือนละ 300 บาท ตลอดชีพ

ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ (Thailand Mine Action Center-TMAC)

โดยคำสั่งของนายกรัฐมนตรีได้มีการจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติ (Thailand Mine Action Center-TMAC) ขึ้นในวันที่ 18 มกราคม พ.ศ.2542 เป็นหน่วยงานที่ขึ้นตรงต่อกองบัญชาการทหารสูงสุด เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของการปฏิบัติงานทั้งปวงที่เกี่ยวข้องกับเรื่องทุ่นระเบิดเพื่อมนุษยธรรมและเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมาย ศูนย์ปฏิบัติการทุ่นระเบิดแห่งชาติโดยความช่วยเหลือของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้จัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมขึ้นสามแห่งอบรมบุคลากรที่ทำงานเกี่ยวเนื่องกับทุ่นระเบิดและสนามทุ่นระเบิดคือ

1. ศูนย์ฝึกอบรมและตรวจค้นการทำลายทุ่นระเบิดด้านมนุษยธรรม (The humanitarian demining training center) จัดตั้งที่จังหวัดราชบุรี
2. ศูนย์ฝึกอบรมการแจ้งเตือนให้ความรู้และหาข่าว (The mines awareness training center) จัดตั้งที่จังหวัดลพบุรี
3. ศูนย์ฝึกสุนัขตรวจค้นระเบิดและผู้บังคับสุนัข (The mines searching dog and dog handle training) จัดตั้งที่จังหวัดนครราชสีมา

นอกจากนั้นยังได้จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการทุ่นระเบิดด้านมนุษยธรรม (Humanitarian Mine Action Units - Human) ขึ้นเจ็ดหน่วยเพื่อรับผิดชอบพื้นที่ปฏิบัติการเจ็ดเขตปฏิบัติการ คือ

- นปท.1 รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดสระแก้ว
- นปท.2 รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดจันทบุรีและตราด
- นปท.3 รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดบุรีรัมย์และสุรินทร์
- นปท.4 รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา ด้านจังหวัดศรีสะเกษและอุบลราชธานี
- นปท.5 รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนไทย-ลาว ด้านจังหวัดพิษณุโลก อุตรดิตถ์ น่าน พะเยา และเชียงราย
- นปท.6 รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนไทย-พม่า ด้านจังหวัดเชียงราย แม่ฮ่องสอน ตากและกาญจนบุรี
- นปท.7 รับผิดชอบพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย และไทย-พม่า ด้านจังหวัดนราธิวาส ยะลา สงขลา และกาญจนบุรี

นอกจากนี้ยังมีนปท.พิเศษ โดยตำรวจตระเวนชายแดน รับผิดชอบพื้นที่สนามทุ่นระเบิดตามแนวชายแดน เพื่อให้กรมแผนที่ทหารทำงานเกี่ยวกับแผนที่ประเทศไทย

หน่วยปฏิบัติการทุนระเบิดด้านมนุษยธรรมที่ 3 (นปท.3)

ความเป็นมา

นับตั้งแต่กำลังพลแดงได้เข้ายึดอำนาจการปกครองกัมพูชาเมื่อต้นปีพ.ศ. 2518 พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้เพิ่มความเคลื่อนไหวในพื้นที่ชายแดนไทย – กัมพูชามากขึ้น ทำให้พื้นที่แนวชายแดนไทย – กัมพูชา ที่มีการสู้รบระหว่างเจ้าหน้าที่ของรัฐกับผู้ก่อการร้าย เริ่มมีการวางทุ่นระเบิดกับระเบิดขึ้นทั่วไปจนกระทั่งในปลายปี 2521 ได้เกิดการสู้รบอย่างรุนแรงระหว่างรัฐบาลกัมพูชากับกองกำลังรักษาดินแดนกัมพูชา โดยใช้การวางทุ่นระเบิดอย่างหนาแน่น ภายหลังได้มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในกัมพูชาก็ได้เกิดการสู้รบระหว่างทหารรัฐบาลกับกองกำลังเขมรแดง ทำให้มีการรุกร้าเข้ามาในเขตไทย ได้รับผลกระทบจากทุ่นระเบิดและกับระเบิดอย่างหนาแน่น เพื่อป้องกันตนเองและภูมิภาคสำคัญจึงทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากทุ่นระเบิดเพิ่มขึ้น ปัจจุบันคาดว่าจะมีทุ่นระเบิดและกับระเบิดหลงเหลือในพื้นที่รับผิดชอบของนปท.3 ประมาณ 83 ตร.กม.

ภารกิจ

วางแผน ดำเนินการ การปฏิบัติการทุ่นระเบิด รวมทั้งสรรพาวุธที่ยังไม่ระเบิดในสนาม การแจ้งเตือน และให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ที่คาดว่าจะมีทุ่นระเบิดสังหารบุคคลโดยหาที่มาของข่าวสารผู้ประสบภัยจากทุ่นระเบิดและสรรพาวุธที่ยังไม่ระเบิดในสนาม ในพื้นที่รับผิดชอบในจังหวัดสุรินทร์และบุรีรัมย์

ขั้นการปฏิบัติงาน 3 ขั้นตอน

1. การแจ้งเตือนให้ความรู้และหาข่าวเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่เป้าหมาย
2. การสำรวจทางเทคนิค
3. การกวาดล้างและทำลายวัตถุระเบิด

ความเร่งด่วนในการเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่

ความเร่งด่วนลำดับที่ 1 : พื้นที่ทำกินและใช้ประโยชน์ที่มีทุ่นระเบิดและกับระเบิด

ความเร่งด่วนลำดับที่ 2 : พื้นที่ตามแนวชายแดนที่มีทุ่นระเบิดและกับระเบิด

แนวความคิดในการปฏิบัติการแจ้งเตือนให้ความรู้และหาข่าว

- ประชุมชี้แจงผู้นำหมู่บ้านและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ ให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และภารกิจ ตลอดจนของความร่วมมือในการปฏิบัติงาน

- จัดเจ้าหน้าที่พบปะเยี่ยมเยียนประชาชน เพื่อหาข้อมูลและข่าวสารพื้นที่ที่คาดว่าจะมีทุพภิกขภัยและกับระเบิด และประชุมชี้แจงประชาชนตลอดจนนักเรียนในพื้นที่เป้าหมายให้ทราบเกี่ยวกับลักษณะทุพภิกขภัยแต่ละชนิด
- จัดเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวของหมู่บ้านให้ประชาชนในพื้นที่เป้าหมายทราบเกี่ยวกับการทำสัญลักษณ์เครื่องหมายของพื้นที่ที่ทุพภิกขภัยและกับระเบิด หรือพื้นที่ที่สงสัยว่าอาจมีอันตรายจากทุพภิกขภัยและกับระเบิด และหากพบทุพภิกขภัยหรือกับระเบิดให้ความรู้และหาข่าวทราบ
- ส่งบทความให้กับสถานีวิทยุฯ ในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้กับประชาชนทราบถึงวัตถุประสงค์ และภารกิจการทำงานของชุดแจ้งเตือนให้ความรู้และหาข่าว

การช่วยเหลือผู้รอดชีวิตจากทุพภิกขภัย

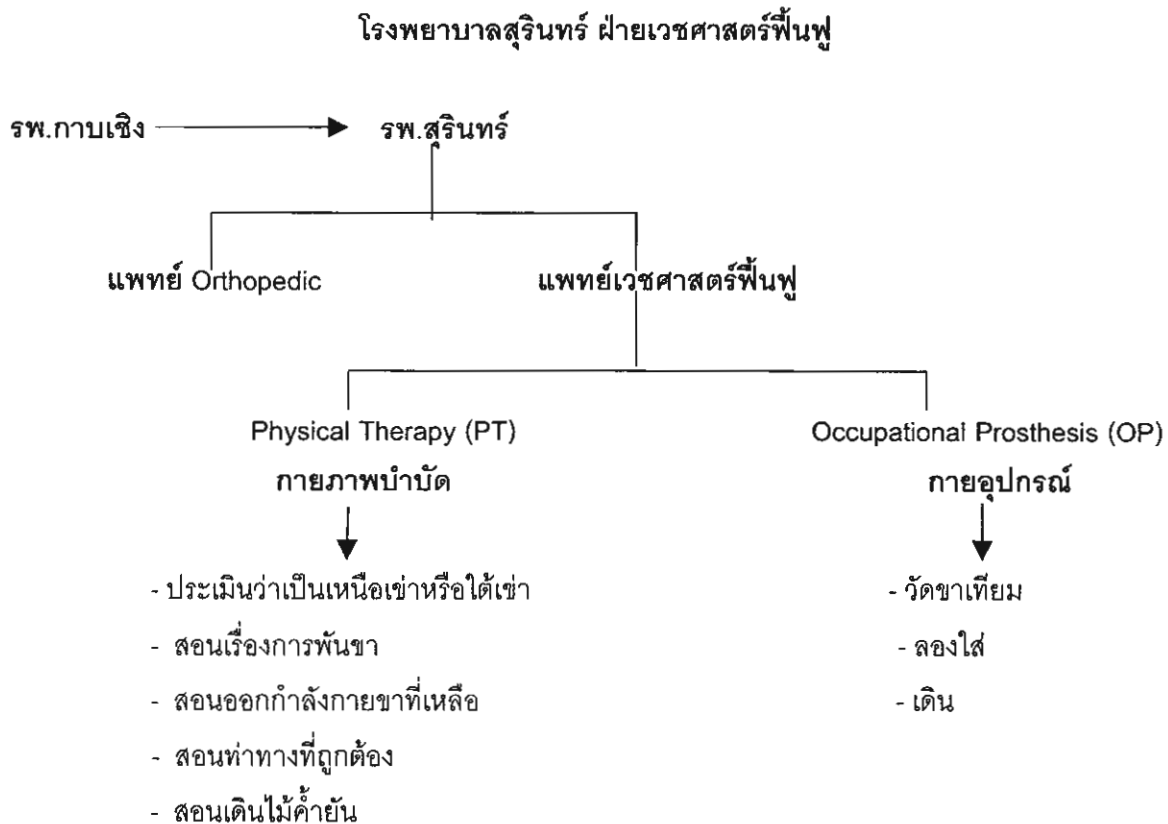
TMAC ได้จัดสัมมนาเรื่อง “สิทธิประโยชน์ของผู้ประสบภัยจากทุพภิกขภัย” ขึ้นเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2543 มีผู้เข้าร่วมประชุมจากหน่วยงานต่างๆ ประมาณ 150 คน หน่วยงานจากภาครัฐที่เข้าร่วม เช่น กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ตัวแทนผู้ประสบภัยจากทุพภิกขภัย 38 คน จาก 19 จังหวัดที่ได้รับผลกระทบจากทุพภิกขภัย ผู้แทนจากภาครัฐบาลอื่นๆ และองค์กรพัฒนาเอกชน เป็นครั้งแรกที่ TMAC พยายามประสานงานในเรื่องของการช่วยเหลือผู้ประสบภัย วัตถุประสงค์ของการสัมมนาครั้งนี้ คือ การให้ผู้ประสบภัยได้รับรู้ถึงสิทธิประโยชน์ที่พึงได้ ในขณะเดียวกัน TMAC หวังว่าจะได้รับทราบปัญหาของผู้ประสบภัย ข้อจำกัดและความต้องการเฉพาะของผู้ประสบภัย ผลจากการสัมมนาในครั้งนี้รวมทั้งคำแนะนำ แนวทาง สำหรับการยกระดับการรวมกลุ่มของผู้ประสบภัย และการเข้าถึงข้อมูลด้านสิทธิประโยชน์ เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นด้วยที่จะปรับปรุงระบบบริการเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากทุพภิกขภัย โดยการประสานงานร่วมกับ TMAC

หน่วยเคลื่อนที่ขาเทียมของโครงการแพทยอาสาในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี (พอสว.) (The prosthetics Foundation of Thailand Under the Royal Patronage of the late Princess Mother Foundation) ได้ช่วยเหลือขาเทียมฟรีแก่ผู้พิการ ปี 2541 ผู้ประสบภัยจากทุพภิกขภัย จำนวน 94 คนได้รับขาเทียมจากหน่วยเคลื่อนที่ของ พอสว. 3 หน่วย เดือนมิถุนายน 2542 ผู้ประสบภัยจากทุพภิกขภัย จำนวน 200 คนในจังหวัดสระแก้ว ได้รับการช่วยเหลือด้านขาเทียม

และในโอกาสครบรอบ 100 ปี สมเด็จพระเจ้า เมื่อเดือนตุลาคม 2542 ได้มีการจัดโครงการพิเศษ 3 สัปดาห์ ที่ท้องสนามหลวง มีการให้บริการทางด้านการรักษา การตรวจวัดและให้ขาเทียมมากกว่า 1000 ขา แก่ผู้พิการ ตารางการให้ความช่วยเหลือสำหรับโครงการ พอสว. ในปี 2543 จะครอบคลุมพื้นที่ 8 จังหวัดตลอดแนวชายแดนทั่วประเทศ

ภายใต้โครงการ Social Investment Fund (SIF) ได้สนับสนุนกองทุนขนาดเล็กให้แก่ผู้ประสบภัย จำนวน 7 กลุ่ม ผู้ได้รับผลประโยชน์คือผู้ที่อยู่ในขั้นตอนการขยายงานซึ่งมากกว่าผู้ประสบภัย ผู้ประสบภัย 3 กลุ่ม ได้รับทุนตั้งแต่ กรกฎาคม 2543 จากหน่วยงานย่อยที่ตั้งอยู่ภายใต้โครงการหลักจากประเทศออสเตรเลีย

เพื่อใช้ในการพัฒนา 2 กลุ่ม ประสบความสำเร็จจากการเลี้ยงหมูและเลี้ยงปลา ทำให้มีเงินทุนหมุนเวียนมากขึ้น

หลังจากนั้นสอนเดินด้วยขาเทียมโดยแพทย์เวชศาสตร์, กายภาพบำบัด, กายอุปกรณ์ เมื่ออุปกรณ์ใส่อกายอุปกรณ์ก็มีหน้าที่เปลี่ยนขา, เปลี่ยนอะไหล่

โครงการขาเทียม 50 ปี โรงพยาบาลสุรินทร์

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากมีผู้พิการขาขาดเป็นจำนวนมาก ที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารห่างไกลซึ่งมีฐานะยากจน ถึงแม้จะได้รับขาเทียมฟรีตามพ.ร.บ. ผู้พิการก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถเดินทางมารับบริการที่โรงพยาบาลสุรินทร์ได้ เนื่องในโอกาสครบรอบ 50 ปี โรงพยาบาลสุรินทร์ ทางกลุ่มงานเวชกรรมฟื้นฟูร่วมกับมูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี จึงได้ร่วมออกให้บริการขาเทียมเชิงรุกถึงภูมิลำเนา

เป้าหมาย

ผู้พิการได้เข้าในเขตอำเภอบัวเขตและอำเภอกาบเชิงได้รับขาเทียม จำนวนประมาณ 50 ขา

ระยะเวลาในการดำเนินงาน

มกราคม 2544 ถึง มีนาคม 2544

การดำเนินงาน

1. การจัดเตรียม

- จัดทำโครงการและขออนุมัติดำเนินงานต่อผู้บริหารโรงพยาบาล
- ประสานงานกับหน่วยงานและโรงพยาบาลที่เกี่ยวข้อง

2. ขั้นตอนดำเนินงาน

- ช่างกายอุปกรณ์ออกทำการหล่อแบบต่อขาผู้พิการยังโรงพยาบาลอำเภอ
- นำแบบที่หล่อมาประกอบทำขาเทียมหัดเดิน
- นำยาเทียมที่ได้ไปให้คนพิการทดลองเดินอีกครั้งที่โรงพยาบาลอำเภอโดยมีแพทย์เวชศาสตร์ฟื้นฟูเป็นผู้ตรวจสอบแก้ไข
- นำขาเทียมกลับมาทำให้สำเร็จ
- ประกอบพิธีมอบขาเทียมที่โรงพยาบาลสุรินทร์

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อให้ผู้พิการขาขาดได้เข้าในถิ่นทุรกันดารและมีฐานะยากจนได้รับบริการขาเทียมดัดโดยไม่คิดมูลค่า

โครงการขาเทียมพระราชทาน

หลักการและเหตุผล

เนื่องในวันคล้ายวันเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีร่วมกับกองโรงพยาบาลภูมิภาค สำนักปลัดกระทรวงสาธารณสุขจะจัดทำหน่วยขาเทียมเคลื่อนที่มาทำขาเทียมแก่ผู้พิการขาขาดฟรี ณ โรงพยาบาลสุรินทร์เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลและสักการะ ระหว่างวันที่ 14-18 ตุลาคม 2544

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้พิการขาขาดในเขตจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดใกล้เคียงได้มารับบริการอย่างทั่วถึง
2. เพื่อให้การดำเนินงานของโครงการนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

มีจำนวนผู้พิการขาดเข้ารับบริการประมาณ 350 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มีจำนวนผู้พิการขาดเข้ารับบริการประมาณ 350 คน

ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสุรินทร์

กำเนิดศูนย์ฝึก

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรให้จัดตั้งศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกอบรมอาชีพทั้งระยะสั้นและระยะยาว ตลอดจนศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเทคโนโลยีแผนใหม่ที่เหมาะสมกับการพัฒนาอาชีพ เศรษฐกิจและสังคมของประชาชนตามแนวชายแดนรอบประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ 23 แห่งประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 26 กันยายน 2531 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2531 กระทรวงศึกษาธิการจึงให้จัดตั้ง ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน จังหวัดสุรินทร์ เรียกว่า ศฝช.สร. ตั้งอยู่ที่อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ ซึ่งก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2533

บทบาทและภารกิจ

1. ฝึกอบรมวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้สอดคล้องกับความต้องการและสภาพปัญหาของประชาชน
2. เป็นศูนย์การทดลอง สาธิต ส่งเสริม เผยแพร่และปฏิบัติวิชาชีพ งานอาชีพ การสหกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสม
3. เป็นศูนย์กลางการประสานงานการศึกษานอกโรงเรียนในเขตพื้นที่ตามแผนช่วยเหลือราษฎรไทยบริเวณชายแดน
4. จัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนในรูปแบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม

พื้นที่รับผิดชอบ

1. จังหวัดสุรินทร์ รับผิดชอบ อำเภอกาบเชิง อำเภอสังขะ อำเภอบัวเชด กิ่งอำเภอนมดงรัก
2. จังหวัดบุรีรัมย์ รับผิดชอบ อำเภอบ้านกรวด อำเภอละหานทราย อำเภอโนนดินแดง
3. จังหวัดศรีสะเกษ รับผิดชอบ อำเภอภูสิงห์ อำเภอขุนหาญ อำเภอขุขันธ์

การบริการชุมชนและสาธารณประโยชน์

การบริการในการศึกษาดูงาน และจัดกิจกรรมฐานฝึกอาชีพให้ผู้สนใจสามารถศึกษาดูงานและร่วมกิจกรรม ดังนี้

- ฐานเห็ด	- ฐานไม้ดอกไม้ประดับ	- ฐานองุ่น	- ฐานข้าว
- ฐานพืชสวน	- ฐานไม้ผล	- ฐานแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	
- ฐานขยายพันธุ์พืช	- ฐานพาพันธุ์ปลา	- ฐานสัตว์ปีก	- ฐานสวนครัว

คณะกรรมการไทยรณรงค์เพื่อยุติกับระเบิด Thailand Campaign to Ban Landmines (TCBL)

ประวัติความเป็นมา

ในปี พ.ศ.2537 หน่วยงานเอกชนและบุคคลกลุ่มหนึ่ง ได้รวมตัวกันอย่างคร่ำวๆ เพื่อดำเนินกิจกรรมรณรงค์ จากนั้นในปี พ.ศ.2540 ได้มีการจัดตั้งเป็น "คณะกรรมการ" ขึ้น โดยการประสานงานของ องค์การเยสุอิตสงเคราะห์ผู้ลี้ภัย (Jesuit Refugee Service Asia Pacific - JRSAP) และคณะกรรมการคาทอลิกเพื่อความยุติธรรมและสันติ (Catholic Commission for Justice and Peace) [ชื่อเดิม : คณะกรรมการยุติธรรมและสันติแห่งประเทศไทย] ทั้งนี้ องค์การสันติวิธีสากลในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Nonviolence International South East Asia - NISEA) สำนักงานคาทอลิกสงเคราะห์ผู้ประสบภัยและผู้ลี้ภัย (Catholic Office for Emergency Relief and Refugees - COERR) องค์การแฮนดิแคป อินเตอร์เนชันแนล (ประเทศไทย) [Handicap International (Thailand)] ชมรมนิสิตนักศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย กลุ่มบัณฑิตบ้านเซเวียร์ มูลนิธิเทมโน้ตให้สังคม องค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์เพื่อสังคม และคณะกรรมการประสานงานองค์กรสิทธิมนุษยชน ได้เข้าร่วมในกิจกรรมหลากหลายประเภทและระดับ ในวาระและโอกาสต่างๆ กัน

หลังจากที่รัฐบาลไทยได้ลงนามในอนุสัญญาออกดตาวา (3 ธันวาคม 2540) และให้สัตยาบันอนุสัญญาฯ (27 พฤศจิกายน 2541) คณะกรรมการไทยรณรงค์เพื่อยุติกับระเบิด ในฐานะสมาชิกเครือข่ายของ "องค์กรรณรงค์เพื่อยุติกับระเบิดนานาชาติ" (International to Ban Landmines – ICBL) ได้ทบทวนและกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน สำหรับระยะเวลาระหว่างปี พ.ศ.2544 – 2548 ไว้ดังต่อไปนี้

เป้าหมาย

1. เพื่อสร้างความรับรู้และความตระหนัก เรื่องทุ่นระเบิดในสังคมไทย
2. เพื่อขยายเครือข่ายองค์กรผู้ร่วมงาน ทั้งในและนอกประเทศ
3. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายผู้พิการจากทุ่นระเบิด
4. เพื่อผลักดัน สนับสนุนและติดตามการทำงานของรัฐบาลไทย เพื่อให้บรรลุอนุสัญญาออกดตาวา ในฐานะสมาชิก ICBL โดยใช้เวทีและกระบวนการขององค์กรพัฒนาเอกชนด้านการยุติกับระเบิด
5. เพื่อให้เกิดความร่วมมือในระหว่างองค์กรเครือข่ายของคณะกรรมการไทยรณรงค์เพื่อยุติกับระเบิด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความรับรู้และความตระหนักเรื่องอันตรายและสถานการณ์ทุ่นระเบิด รวมทั้งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือผู้สับภัยจากทุ่นระเบิด

2. เพื่อสร้างความเข้มแข็งและขยายเครือข่าย รวมทั้งสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน โดยเฉพาะในการประสานงานกับรัฐบาล ให้เกิดการยอมรับและเข้ามามีส่วนร่วมในเครือข่ายของคณะทำงานไทย ทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ
3. เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายผู้ประสบภัยทั่วประเทศ ให้มีความสามารถเชื่อมโยงกับเครือข่ายหน้าที่หลักที่เกี่ยวข้อง
4. เพื่อเรียกร้อง ผลักดันและกระตุ้นให้มีการปฏิบัติตามพันธกรณีอนุสัญญาออกตราอย่างจริงจัง โดยเฉพาะในเรื่องการตราและบังคับใช้กฎหมาย การทำลายทุ่นระเบิดทั้งหมดในคลังสะสม รวมถึงการช่วยเหลือผู้ประสบภัย
5. เพื่อให้เกิดฐานข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประสบภัยทุ่นระเบิดที่ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและสามารถเข้าถึงได้
6. เพื่อเรียกร้องให้ประเทศต่างๆ รวมถึงกลุ่มกบฏต่างๆ โดยเฉพาะในภูมิภาคอาเซียน เข้าร่วมในอนุสัญญาฯ
7. เพื่อให้เกิดการประสานแผนและกิจกรรมของคนทำงานไทยฯ เข้ากับกิจกรรมที่แต่ละองค์กรสมาชิกดำเนินการอยู่

โครงการจัดเก็บข้อมูลและสนับสนุนกลุ่มผู้ประสบภัยจากระเบิด จังหวัดสุรินทร์และบุรีรัมย์

คณะทำงานไทยรณรงค์เพื่อยุติกับระเบิด ซึ่งเกิดจากการรวมตัวของหน่วยงานเอกชนจำนวนหนึ่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2537 เป็นต้นมา เพื่อรณรงค์ให้สังคมได้รับทราบและตระหนักถึงปัญหาระเบิด ได้ให้ความสำคัญเป็นพิเศษต่อกิจกรรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากระเบิดในประเทศไทย

สำหรับในปี พ.ศ.2545 สถานทูตแคนาดาได้จัดสรรทุนส่วนหนึ่ง สำหรับโครงการจัดเก็บข้อมูลและสนับสนุนกลุ่มผู้ประสบภัยในจังหวัดสุรินทร์และบุรีรัมย์ โดยคาดว่าเมื่อสิ้นสุดโครงการในเดือนธันวาคม 2545 จะเกิดผลดังต่อไปนี้

- ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ประสบภัยในทั้ง 2 จังหวัด ซึ่งยังไม่มีกรรวบรวมไว้โดยละเอียด จะมีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน
- ผู้ประสบภัยใน 2 จังหวัด จะมีการรวมตัวกันเป็นกลุ่ม จำนวนอย่างน้อย 4 กลุ่ม ทั้งเพื่อสนับสนุนส่งเสริมกันและกันในทุกด้าน เสริมสร้างศักยภาพผู้นำกลุ่มและร่วมกิจกรรมรณรงค์อย่างน้อย 2 ครั้ง ในระดับและโอกาสต่างๆ
- กลุ่มผู้ประสบภัยสามารถบริหาร - จัดการกลุ่มในรูปของคณะกรรมการกลุ่ม มีการประชุมสม่ำเสมอ และคัดสรรผู้มีความเหมาะสม จำนวนอย่างน้อย 30 ราย ในเขต 2 จังหวัด เพื่อรับทุนหมุนเวียนขนาดย่อม

สำนักงานงานโคเออร์สุรินทร์

สำนักงานงานโคเออร์สุรินทร์ มีกิจกรรมโครงการ มีกิจกรรมโครงการ 3 โครงการ

1. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพ ช่างเครื่อง – ช่างเย็บเสื้อผ้า
2. โครงการอาหารกลางวันและเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
3. โครงการช่วยเหลือคนชรา – คนพิการจังหวัดสุรินทร์

1. ส่งเสริมการฝึกอาชีพให้แก่ราษฎรในชนบท ให้สามารถมีรายได้เพิ่มและเพิ่มการพัฒนาเยาวชนในชนบท ให้เป็นพลเมืองที่มีประสิทธิภาพของสังคมและเพื่อบำเพ็ญประโยชน์อื่น

สำนักงานโคเออร์สุรินทร์ ทำหน้าที่ประสานงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีความต้องการอบรมวิชาชีพ และอยู่ในเขตพื้นที่ สำนักงานโคเออร์สุรินทร์รับผิดชอบ ซึ่งทางองค์การบริหารส่วนตำบลมีงบประมาณอาชีพ สนับสนุนให้หน่วยงาน ผู้จบหลักสูตรไปแล้วนั้นก็ไปประกอบอาชีพหรือมีกิจการขนาดเล็กเปิดรับงานซ่อมปลงงานเย็บผ้าในหมู่บ้านตนเอง

2.โครงการอาหารกลางวันและเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามแนวชายแดนและถิ่นทุรกันดาร (ได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิเพื่อการฟื้นฟูและกตมาเด็กและครอบครัวฟอเด็ก ปี 2543) สำนักงานโคเออร์สุรินทร์ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างโรงเรียนในโครงการฯ กับทางมูลนิธิฟอเด็ก โดยทางสำนักงานโคเออร์สุรินทร์เป็นผู้รับโครงการจากโรงเรียนและดูพื้นที่โรงเรียนและพิจารณาข้อมูลขั้นต้นก่อนที่จะส่งไปให้มูลนิธิฟอเด็กเป็นผู้พิจารณาเห็นควรอนุมัติงบประมาณโครงการฯ ทางมูลนิธิฟอเด็กก็จัดส่งตัวแลกเงินมายังสำนักงานโคเออร์สุรินทร์เพื่อนำทุนอาหารกลางวันไปมอบให้โรงเรียนที่ได้รับงบประมาณจากมูลนิธิฟอเด็กต่อไป

3.โครงการช่วยเหลือคนชรา – คนพิการ จังหวัดสุรินทร์ ในปีที่ผ่านมาได้ดำเนินการช่วยเหลือดังนี้

จำนวนผู้รับผลประโยชน์	115 คน
จำนวนหมู่บ้าน	31 หมู่บ้าน
จำนวนคนชรา	72 คน เป็นชาย 24 คน หญิง 50 คน
จำนวนคนพิการ	28 คน เป็นชาย 26 คน หญิง 2 คน
จำนวนคนชราที่ อำเภอละหานทราย บุรีรัมย์	17 คน
จำนวนคนชรา – คนพิการ	57 คน
จำนวนคนชรา – คนพิการ	41 คน จก.ร.23 เป็นผู้ดำเนินการมอบ

ส่วนที่เตรียมให้ทางอำเภอละหานทรายร่วมกับกรมทหารราบเฉพาะกิจที่ 23 นำเครื่องยังชีพไปมอบให้แก่ผู้ยากไร้เป็นประจำทุกวันๆ 9 ของทุกเดือน ทำให้การกินอยู่ดีขึ้น บางรายก็สามารถช่วยตนเองพอมิรายได้แต่ไม่มากนักเพราะสภาพร่างกายไม่เอื้ออำนวยแก่ตนเอง

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ นางสาวสุนทรี คงเมือง
เกิดเมื่อวันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ. 2518
ที่อยู่ 95/5 หมู่ 5 ซอยพระราชวชิรวิทยารณ์ 8 ตำบล บางพึ่ง
อำเภอ พระประแดง จังหวัด สมุทรปราการ 10130.
โทรศัพท์ 02-4637980, 01-2696205
E-mail mammond43@hotmail.com
การศึกษา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2541

ประสบการณ์การทำงาน / กิจกรรม

พ.ศ. 2543 เจ้าหน้าที่เก็บข้อมูลภาคสนาม
สำรวจผลกระทบจากสนามทุนระเบิดที่มีต่อชุมชนในประเทศไทยโดยความร่วมมือระหว่าง
องค์การช่วยเหลือแห่งชาวนอร์เวย์ (NPA) ร่วมกับ ศูนย์ปฏิบัติการทุนระเบิดแห่งชาติ
(TMAC)
พ.ศ. 2542 ฝ่ายประมวล และพิจารณา คณะกรรมการบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2539 คณะกรรมการนักศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

การฝึกงานและการฝึกอบรม

พ.ศ. 2544 จิตวิทยาสำหรับองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ รุ่นที่ 1 โดยศูนย์การศึกษาต่อเนื่องแห่งจุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2543 การใช้เข็มทิศ และเครื่องวัดพิกัด:GPS ร่วมกับแผนที่ทางภูมิศาสตร์
พ.ศ. 2541 ฝึกงานภาคปฏิบัติ 3 ที่หมู่ที่ 6 บ้านสนามคลี อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก เป็นเวลา
56 วัน
พ.ศ. 2540 ฝึกงานภาคปฏิบัติ 2 ที่หมู่ที่ 6 บ้านสนามคลี อำเภอบางกระทุ่ม จังหวัดพิษณุโลก เป็นเวลา
56 วัน
พ.ศ. 2540 ฝึกงานภาคปฏิบัติ 1 ที่ศูนย์พัฒนาเยาวชน (YPDC) เป็นเวลา 32 วัน

ประวัตินักวิจัย

ชื่อ นางสาวกมลลา สาครมณีทรัพย์
เกิดเมื่อวันที่ 6 กันยายน พ.ศ. 2520
ที่อยู่ 609/1 หมู่ 1 ซอยประชาอุทิศ 79 ถนนประชาอุทิศ แขวงทุ่งครุ
เขตทุ่งครุ กรุงเทพฯ 10140
โทรศัพท์ 02-4260392, 09-8946697
E-mail pangsalee@hotmail.com
การศึกษา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ.2541
สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสังคมสงเคราะห์ทางการแพทย์
(ฝ่ายกาย) คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ.2545

ประสบการณ์การทำงาน / กิจกรรม

พ.ศ. 2545 เจ้าหน้าที่ประสานงานชุมชน สำนักงานประสานและสนับสนุนภาคประชาชน
กรุงเทพมหานคร (สสช.กทม.)
พ.ศ. 2542 ฝ่ายพิธีการ คณะกรรมการบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2540 รองประธานโครงการสังคมสงเคราะห์สัญจร ณ จังหวัดน่าน
พ.ศ. 2539 เลขานุการคณะกรรมการนักศึกษา คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

การฝึกงานและการฝึกอบรม

พ.ศ. 2544 จิตวิทยาสำหรับองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ รุ่นที่ 1 โดยศูนย์การศึกษาต่อเนื่องแห่งจุฬาลง
กรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2543 ฝึกงานภาคปฏิบัติ ที่หมู่ที่ 3 บ้านคงคาเหนือ ตำบลคลองตาครุ อำเภอฟากท่า จังหวัด
ราชบุรี เป็นเวลา 84 วัน
พ.ศ. 2541 ฝึกงานภาคปฏิบัติ 3 ที่หมู่ที่ 2 บ้านโพธิ์ทะเลกลาง นิคมสร้างตนเองทุ่งโพธิ์ทะเล จังหวัด
กำแพงเพชร เป็นเวลา 56 วัน
พ.ศ. 2540 ฝึกงานภาคปฏิบัติ 2 ที่หมู่ที่ 2 บ้านโพธิ์ทะเลกลาง นิคมสร้างตนเองทุ่งโพธิ์ทะเล จังหวัด
กำแพงเพชร เป็นเวลา 25 วัน
พ.ศ. 2540 ฝึกงานภาคปฏิบัติ 1 ที่มูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก (ครูข้างถนน) เป็นเวลา 32 วัน